

אשית עצות בנפשי

שיעורים ושיחות
ממורינו ראש
הישיבה שליט"א



ליל שישי
פרשת ויצא תשפ"ו

פרשת וירא – חיי שרה
בצל הרה"י שליט"א

קנ"ו
שנה ד'
פרשת ויצא
תשפ"ז

לשמיעת השיעורים

קול ברסלב: 1212-444-9191

– פנימי –

יוצא לאור על ידי תלמידי היכל הקודש
בני ברק יצ"ו

להערות והארות: ushiseb@gmail.com

ליל שישי פרשת ויצא תשפ"ו

המתרחק מאמונה מגיע לידי כעס

התורה הקדושה אומרת בפרשתנו: 'ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה'. קודם נסביר את הביאור הפשוט, ואחרי זה נלך לדרש, לפי הביאור הפשוט הכוונה היא: 'ויצא יעקב', מי זה יעקב כל אחד ואחד מישראל נקרא בשם יעקב, גם יוחנן וגם שמואל נקראים בשם יעקב, כי יעקב זה הנשמה של כל אחד ואחד, 'ויצא יעקב', כשיהודי הולך 'מבאר שבע', מהאמונה, האמונה נקראת שבע על פי קבלה, גם באר זה אמונה וגם שבע זה אמונה, בזוהר הקדוש כתוב גם שבאר זה הקדוש ברוך הוא, יש הרבה שמות נרדפים לדברים אלו, שבע זה גם בחינת מלכות, המידה השביעית, אומרת התורה: 'ויצא יעקב **מבאר שבע', כשיהודי הולך מהאמונה, מהקדוש ברוך הוא, 'וילך חרנה', הוא הולך לחרון אף, הוא נכנס לכעס, הוא נכנס לעצבות רחמנא ליצלן**, מה העצה לזה, 'ויפגע במקום', לבקש ולהתחנן מהקדוש ברוך הוא על כך, חז"ל אומרים שבתפילה יש כמה וכמה לשונות, יש עשרה לשונות של תפילה, ואחד הלשונות של תפילה זה פגיעה, אין פגיעה אלא תפילה, כדברי רש"י על הכתוב, ויפגע במקום אין פגיעה אלא לשון תפילה.

לבקש ולנדנד שוב ושוב

מוהרא"ש היה אומר בשם הרה"ק רבי דוד מלעלוב זי"ע, שלכאורה צריך להבין למה תפילה נקראת בלשון פגיעה, בשלמא צעקה, תפילה, שוועה, תחנונים, זעקה, אבל מה זה פגיעה, הסביר הצדיק ואמר: הלשון פגיעה הכוונה לבקש כמו פגע [לנדנד באידיש = פגע], לבקש ולנדנד שוב ושוב מהקדוש ברוך הוא, לבקש מהקב"ה שוב ושוב, לא לעזוב, עוד פעם ועוד פעם, לבקש ולבקש. אנשים שואלים: 'אולי כבר אני אפסיק וזהו, אולי כבר אשלים עם המצב' כשמבקשים מבן אדם בקשה: 'אולי תוכל לעשות לי כך וכך' הוא אומר: 'אוקיי, אני אראה'. מגיעים אליו שוב ומבקשים: 'אולי תוכל לסדר לי את זה ואת זה' הוא יגיד: 'טוב, אני אבדוק'. כשמגיע אליו פעם שלישית, הוא יגיד: 'אולי תפסיק להיות פגע רע תפסיק לנדנד, כבר עברת את הגבול'. **אבל אצל הקדוש ברוך הוא זה לא כך, צריך לבקש שוב ושוב**, 'ויפגע במקום', אסור להשלים עם המצב, כי זה מה שהשם רוצה מאיתנו, ואומר לנו: 'תבקשו ממני, תבקשו עוד פעם ועוד פעם'.

עקירת מידת הכעס

ועל זה אומרת התורה: 'ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה', כשבן אדם הולך מהאמונה, הוא הולך לחרון אף. רבינו אומר [ליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קנ"ה] שעל ידי אמונה זוכים לאריכות אפיים. בתחילת שבחי הר"ן מתואר כמה היה קשה לרבינו לעקור את מידת הכעס, אבל בסוף הוא כל כך עקר את המידה, עד כדי כך, שהיה פעם שרבי נתן נכנס לבית של רבינו, ואיזה תבשיל נשרף, לרבינו היה משמש שרבינו שילם לו, כי כשרבינו הגיע לברסלב, אחד מהתנאים שלו היה שהוא מסכים לבוא לברסלב, בתנאי שיתנו לו משכורת להוצאות הבית, והמשמש שקיבל מהוצאות הבית נרדם ולא קלט שהתבשיל נשרף, זה דבר קשה להישאר

ער כל הלילה, אני זוכר שאצל סבא שלי הרה״ק מקארלסבורג זי״ע, בתקופה האחרונה, תמיד הביאו נכד או מישהו אחר איזה מישהו שיהיה אצלו בלילה, שישגיח שלא יפול, ופעם אחת נכנסו בני המשפחה בבוקר, וראו שסבא שלי שוכב על הרצפה, והמשמש הזה ישן, ישן טוב כמו שצריך, כי זה דבר קשה להישאר ער כל הלילה, סבא שלי ישב על הכיסא ולמד כל הלילה, והנכד היה צריך לעמוד ולהסתכל, אז הוא נרדם. אותו דבר היה אצל רבינו, שהמשמש נרדם, ר׳ נתן ראה שיש ריח ועשן גדול, הוא מיד פתח את החלונות, והוא שאל את רבינו, שהוא רוצה להבין, למה רבינו לא אמר למשמש שילך לכבות ולבדוק, אמר לו רבינו: ׳קודם אומרים את השם, ואז המשמש לא שומע כי הוא ישן, ואז צועקים יותר בקול, והוא לא שומע, ואז צועקים עוד יותר חזק, וכבר נכנסים לכעס, אז העדפתי להישאר ככה׳.

כולנו גלגולים

כי רבינו עקר כל כך את מידת הכעס, עד שהגיע לכזה דביקות בהקב״ה, שלא היה לו שום טענה, לא היה לו חרון אף, אבל מי שמאבד את האמונה אומרת התורה ׳וילך חרנה׳, הוא נכנס לחרון אף, ומאשים את כולם, היום נהיה דבר חדש, מנסים להאשים את כולם, **הולכים למטפלים, מאשימים את האבא, מאשימים את האמא, מאשימים את הסבא, אומרים שהכל מגיע מהשואה, ושוכחים שיש הקדוש ברוך הוא שמנהיג את העולם, ולכל דבר יש חשבון**, אף אחד לא קולט שאנחנו סך הכל גלגולים כאן בעולם, כולנו היינו כבר פה, היינו כבר פה בעולם הזה כמה וכמה פעמים, לפעמים בן אדם עובר ליד קברי צדיקים והוא לא קולט שעובר ליד הקבר שלו מהגלגול הקודם, אנשים שלא יודעים את זה לפעמים דורכים על הקבר של עצמם כשהם הולכים בבתי קברות, ועדיין הם מלאים בשאלות וקושיות, למה זה ולמה זה, אנחנו כבר ממש לפני ביאת המשיח, כולם הם נשמות שכבר היו כאן, רבינו אמר על ר׳ נתן שהנשמה שלו נשמה חדשה, אבל כולנו אנשים שכבר היינו פה כמה וכמה פעמים, ואיך יש כל מיני שאלות וקושיות, בן אדם כועס על אבא שלו, כועס על אמא שלו, על מי אתה כועס תכעס על עצמך, יש כזה שיר, מישהו המציא שיר ׳אני הסבא של עצמי׳, תכעס על עצמך, אתה כועס על סבא שלך, על סבא רבא שלך, אולי זה אתה בעצמך, על מי בדיוק אתה כועס, אתה לא יודע בכלל גלגולים, אתה לא יודע כלום, הקב״ה מנהל את העולם.

אנחנו ילדים קטנים ולא מבינים כלום

וכל השאלות שיש לך, באיזה גלגול תקום בתחיית המתים, ועם איזה אישה, תגרוס קצת זוהר הקדוש ותראה שם את התשובות לכל הדברים האלה, רבי שמעון שואל את זה כמה פעמים, אתה חושב לפעמים שהנשמות בגלגולים הן אלו כמובן אנשים מוזרים שגרים במקומות נידחים, אבל אנחנו אנשים נורמליים, אנחנו לבושים עם כובע נורמלי, לא בכובע קנייטש, אולי אלו שיש להם עם כובע קנייטש, אולי הם גלגולים, **ואתה לא יודע שאתה גלגול ועדיין אתה מלא בשאלות ורוצה להבין את דרכי השם, איך בן אדם יכול בכלל לנסות להבין**, אנחנו נראים כמו ילד קטן ששואל את אבא שלו: ׳תסביר לי איך בונים את הבניין׳, מה הוא יכול להסביר בכלל לילד קטן, הילד רוצה לדעת איך עובדת מכונה כזאת וכזאת, אין מה להסביר, ילד קטן, תמשיך עם הלגו שלך, והרכבים קטנים שלך, והמשאית, תמשיך עם המשחקים, ואנחנו, חושבים שאנחנו כבר גדולים, ואולי כבר טעמנו קצת מעץ הדעת, וכבר עשינו כמה עבירות, ומנסים להבין דרכי המקום, דרכי הקדוש ברוך הוא שעושה הכל ומנהיג הכל.

הכל כבר נקצב בראש השנה

ואני לא מדבר על אנשים שהם דבוקים לקווי הנייעס, להם הרבה יותר קשה להיות באמונה, **כי הם שכחו שבראש השנה הקדוש ברוך הוא כבר קבע הכל, 'ועל המדינות בו יאמר, איזו לחרב ואיזו לשלום'**, והאנשים עסוקים: 'אבל הנשיא הזה אמר שעושה ככה, והנשיא השני אמר שעושה מלחמה כזאת, והוא אמר כזאת'. ושוכחים שהקב"ה כבר אמר את הכל בראש השנה וכבר קבע הכל, כשדבוקים לחדשות המושכים את לב האדם, שוכחים מהאמונה, 'ויצא יעקב מבאר שבע', שוכחים שהקדוש ברוך הוא מנהיג את העולם, אותו דבר כשמגיע לפרנסה, צריך לזכור שהכל נקצב כבר מראש השנה, אין מה לדאוג, הקב"ה כבר דאג לנו הכל, ואנחנו זכינו והיינו בראש השנה אצל רבינו, רבינו כבר פעל בשבילנו.

להתפלל על אומאן ראש השנה

כבר הגיע הזמן להתחיל להתפלל על ראש השנה הבא, לעשות תפילות, אנחנו מאוד מאוד שמחים שהיינו אצל רבינו בראש השנה, וראוי לנו לשמוח מאוד מאוד, ואף שעמדנו בגבולות חמש עשרה שעות, אנחנו לא מוכנים למכור את הנסיעה הזאת לאף אחד, אבל בשנה הבאה אנחנו לא רוצים לעמוד עוד פעם חמש עשרה שעות, וננסה לעשות הכל להגיע בדרך יותר קלה, ובכל זאת אנחנו לא מוכנים למכור את הזכות של העמידה הארוכה בשנה שעברה לאף אחד, אנחנו שמחים שזכינו והיינו אצל רבינו, האדמו"ר הריי"צ מליובאוויטש זצ"ל היה בבית האסורים כמה וכמה פעמים, ויסרו אותו שם ביסורים נוראים, הוא עבר שם צרות צרורות שאי אפשר לתאר בכלל, ואחרי זה כשהוא זכה ויצא והגיע לאמריקה, הוא אמר שבכל הון דעלמא, אף בעבור מיליארדים, הוא לא יסכים להעביר ולתת את הזכות הזאת של כל מה שעבר, אבל אם יתנו לו עכשיו עוד מיליארדים כדי לעבור על זה שוב, הוא לא מסכים לעבור על זה, גם לא משנה מה יתנו לו, אותו דבר זה בנסיעה לאומן, אנחנו מאוד שמחים על מה שהיה, אנשים עמדו עשרות שעות בגבולות בין שתי קירות, אין ימינה, אין שמאלה, אין שירותים, אין כלום, ולא נמכור את הזכות, **אבל כעת כבר הגיע הזמן להתחיל להתפלל על הנסיעה הבאה**, אולי כבר יעשו פעם שלום ונוכל לנסוע ישירות, אנחנו חייבים להתפלל שנזכה לנסוע לרבינו לראש השנה.

לבטל גזר דין בכל יום ויום

על כל פנים בראש השנה מקציבים הכל, כל התקציב של אדם, כל הכסף של אדם כבר קצוב בראש השנה, נכון שחז"ל אומרים גם [ראש השנה טז.] 'אדם נידון בכל יום', ובפשטות זה נראה כמו מחלוקת וסתירה, כי פעם אחת כתוב שאדם נידון בראש השנה, ופעם אחת כתוב שאדם נידון בכל יום, אבל זה לא כל כך סתירה, **כי אף על פי שנגזר כבר בראש השנה מה שנגזר, עדיין אדם נידון בכל יום, כי האדם יכול לקרוע את הגזר דין שלו, הוא יכול בכל יום להשפיע לטובה**, לפעמים בן אדם יש לו איזה ניסיון קשה, והוא עומד בניסיון בגבורה, הרבש"ע קורע לו את הגזר דין שכבר כתבו עליו בראש השנה, לפעמים בן אדם הולך ומתוודה על מה שקרה, על מה שנפל, והולך לקופת צדקה ומכניס פרוטה לצדקה, הוא יכול בזה לבטל גזר דין.

לעזור למשולחים

הרבה פעמים מגיע משולח שעומד בדלת, והלב שלי נקרע, אתה רואה אברך שנסחב אלפי קילומטרים מהבית שלו, עזב את המשפחה, אנשים מבוגרים שמחתנים ילדים, ודופקים מבית לבית, הכנסת כלה, כל כך קשה לעשות את זה, **ואני לא רוצה**

חס ושלום לשמוע מאנשי שלומנו את המשפט הזה 'מי קרא לו שיבוא', אל תפתח פה לשטן. תזהרו מאוד מהמילים שיוצאים לכם מהפה, מה אתה יודע מה יעבור עליך אולי מחר תצטרך לעשות את זה, אל תדבר ככה, היה פעם אברך שאמר לי לפני כמה שנים, שהוא מתפלל ערבית כל ערב בקרית ברסלב, והוא ממש מתעצבן מזה שכולם עוברים ואוספים כסף, אחד להכנסת כלה, אחד לצרכי שבת, אחד למשהו אחר, לא עברה תקופה ארוכה, וכבר לא היה לו לצורכי שבת. הוא בעצמו היה צריך לעשות את זה, ברוך השם, שהוא כבר עלה בחזרה על דרך המלך, אבל תזהרו מאוד לא לדבר ככה, אם יש לך תתן, ואם אין לך, אתה יכול להגיד: 'אין לי עכשיו', 'יש לי רק קצת', 'אני יכול לתת לך קצת', ואם יש לך יותר, תן לו יותר.

הסדר היום אצל מוהרא"ש

יושב פה יהודי שסיפר לי שמוהרא"ש הגיע אליו לקבוע מזוזה בחנות משקפיים שפתח, אתם צריכים לדעת מה היה הסדר אצל מוהרא"ש, אני לא יודע מה היה בזמנים של האנשים שהיו לפניי אצל מוהרא"ש, אבל כשאני הייתי אצל מוהרא"ש, אי אפשר היה לתפוס את מוהרא"ש באמצע שבוע, אם היית נכנס לבית המדרש באמצע שבוע אצל מוהרא"ש, הוא היה שואל אותך: 'מה אתה מחפש פה' והיית פשוט בורח משם, היה לו את המניין שלו, עשרה בחורים מיבנאל, והתפלל בשעות שהוא היה יכול להתפלל, כי היה עוסק בצרכי ציבור יום ולילה, והבחורים חיכו לו למניין לכל התפילות, רק בליל שישי היה פתוח, אנשים הגיעו, והוא נתן את השיעור, **אבל מה אני הייתי עושה בכל השבוע הייתי תמיד מנסה לנשנש משהו, לא הייתי הולך לישון בלילה בלי שאני אדע מה היה היום,** אמרתי: 'אוקיי, היום אני הולך להתקשר אל פלוני, לשאול אותו: אולי שמעת משהו אולי אתה יודע איפה מוהרא"ש היה היום, איפה הוא נסע, איזה שיחה הוא אמר, מה היה היום אצל מוהרא"ש, ואחרי זה הייתי מתקשר למישהו אחר, וכך סחטתי בכל יום עוד איזה שיחה, עוד איזה הערה, עוד איזה שערה, עוד איזה משהו ממוהרא"ש.

אני זוכר שאחד מהיושבים כאן סיפר לי, שהוא לקח את מוהרא"ש לקביעת מזוזה, לקבוע אצלו מזוזה לחנות משקפיים. והתקשרתי אליו ושאלתי אותו: 'מה מוהרא"ש אמר', אני לא יודע בדיוק איך השיחה התנהלה, אם הוא ביקש ממוהרא"ש שהוא רוצה ברכה למקום או שמוהרא"ש אמר לו מעצמו, מוהרא"ש אמר לו: 'אם יש לך למשל לתת היום עשרה דולר לצדקה מהרווח שנכנס, יש לך רק עשרה דולר, או עשרים דולר שאתה יכול לתת צדקה, ומגיע מישהו בדלת ודופק, אז במקום לתת למישהו עשרים דולר, ולתשעה עשר אחרים לא לתת כלום, תן לכל אחד דולר, ותגיד: זה מה שיש לי היום לתת'. **אל תשלח משולח מהדלת בלי כלום, תן לו כוס מים, תגיד לו: תברך אותי. תן לו תחושה טובה, וככה יהיה לכם ברכה בעסקים.**

ללכת למקווה

עכשיו שואלים אברכים: 'אני מתפלל בבית כנסת גדול פה בעיר, אם אני אתן רק דולר אחד לכל משולח, מגיעים עשרות משולחים בכל מנין'. יש היום בתי כנסיות, ומנינים לרוב, ומקוואות יפים, ולכן כל כך נח למשולחים להסתובב בבתי כנסיות, אתם יודעים טוב שהמקוואות היום כל כך נוחים, כל כך נוח להתקלח שם, כל כך נוח להתלבש שם, **יש אנשים שאומרים שהם לא הולכים למקווה, כי לא נוח שם, הם פשוט מדברים שטויות, הם יודעים טוב שהזרם במים במקווה הרבה יותר טוב ממה שיש להם בבית, אין להם מקום נורמלי בבית,** איפה יניחו את

הבגדים בבית, הם זורקים אותם בחדר האמבטיה, והכל נהיה רטוב, ולא יודעים איך להיכנס לתוך האמבטיה, איך לשבת, איך לעמוד, המקווה הכי נוח היום, אנשים סתם עם חוכמות מיותרות, נשארים בבית ומפסידים את המקווה, ובבית צריך לחכות למים חמים, במקווה יש הכל מוכן ובזמן, אז אברך שואל: 'מה, אני אתן דולר לכל אחד' לא, אז תיתן קוואדער, תיתן רבע דולר, תיתן פרוטה, אל תשלח אותו בלי כלום, ובוודאי ובוודאי שלא תדבר בשפה מכוערת, כמו שאנשים אומרים: 'מי קרא לך, לך לעבוד'.

כי הוא יעמוד לימין אביון

מוהרא"ש סיפר פעם על אחד המפיצים שמישהו פתח לו את הדלת וחרף וגידף אותו בצורה איומה, אני לא זוכר אם זה היה עם המפיץ הגדול ר' שמואל דוד או עם מישהו אחר, המפיץ היה לבדו אבל הסתובב כאילו למישהו שלידו, והתחיל כאילו לדבר עם מי שלידו, אז ההוא בדלת שאל אותו: 'מה איתך, הרי אתה לא משוגע, עם מי אתה מדבר אתה מדבר לעצמך, עם מי אתה מדבר פה' אז המפיץ אמר לו: **'אני מדבר עם הקדוש ברוך הוא, כי כתוב 'כי יעמוד לימין אביון'**, אני אביון, אני הולך לאסוף צדקה, השם לידי, אני מדבר איתו', כל כך נהניתי מזה, אני מבקש מכם אף פעם אל תכאיבו למשולח, אל תעשו לו כאב, תביאו לו קצת מים.

תפתחו דלת למשולח ולא תפתחו לרופאים

ואם יש לכם ילדים בבית, תחנכו אותם לצדקה, תן את הפרוטה לילד, תגיד לו: 'תן צדקה, ותבקש ממנו ברכה', תכניסו רגש דקדושה במצוות, שהילדים גם ירצו לעשות את זה, כשהם יגדלו הם גם יפתחו דלת למשולח, כתוב במדרש שדלת שלא נפתחת לצדקה נפתחת לרופאים [תרעא דלא פתיח למצוותא פתיח לאסיא - במדבר רבה ט' ג'], היום יש כבר דבר כזה, יש רופאים שמגיעים הביתה, כשהיינו ילדים לא היה דבר כזה, היו צריכים ללכת לרופא, אבל היום יש אפשרות להזמין רופא הביתה, **ובמקום להזמין רופאים ולפתוח להם את הדלת, אנחנו נפתח את הדלת לצדקה, למשולחים**, בקרית ברסלב אין בכלל אנשים שאוספים כסף בדלתות, אז ביקשתי מהבן שלי שהוא גבאי צדקה שילך לבתים לאסוף צדקה, שיגן על העיר, בבית הכנסת ברוך השם יש אנשים שאוספים צדקה, אבל בדלתות אין, ואתמול סיפר לי אברך שהבן שלי הגיע אליו עם חבר, ודפקו אצלו בדלת, שהולכים לאסוף למשפחות עניות, אין להם איזה סמל, איזה עמותה או חברה, איזה מותג, הולכים לאסוף למשפחות עניות, אמר לי האברך: היה לי את המאה דולר האחרונים אצלי בכיס, וחשבתי כן, לא, כן, לא, החלטתי שאני נותן את זה לצדקה, ולמחרת קיבל סכום ענק, שמישהו היה צריך לשלם לו כסף, של כמה חודשי משכורת. אגב זה היה אני שנתתי לו את הכסף... אני הייתי חייב לתת לאשתו, אשתו מורה אצלנו, מחנכת אצלנו במוסד, ולא קיבלו משכורת מפסח. ואתמול חילקו משכורת של כמה חודשים, אז הוא כבר הרוויח הכל בחזרה, בכפל כפליים.

לא להיות ח"ו כמו אומות העולם

אל תשלחו משולח מהבית, תתנו לו משהו, ואם יש לכם ילדים, תחנכו אותם, עכשיו אצל הגויים סוף שנה, סוף שנה אזרחית, ואנשים בארץ ישראל לא יודעים, אבל פה בארצות הברית יש המון אנשים שהם לא כל כך לגמרי בריאים בנפשם, והם מנסים להשתמש בדברים של האומות העולם, אומות העולם שמים בימים כאלה מחוץ לדלת כמו דלעת כזאת גדולה, על החגאות שלהם, **אז יש אנשים שהם לא**

רוצים לתת צדקה, מה הם עושים מרוב טיפשות, הם שמים דלעת ליד הדלת, זה סימן כאילו שהוא מהאומות העולם ירחם השם, וככה אף אחד לא דופק בדלת, אלא הולכים הלאה, חושבים שהם חסכו לעצמם כמה דולרים, מה הילדים שלהם יעשו הלאה ירחם השם, יהודי הולך לבקש כסף, צריך לתת כסף.

אדם נידון בכל יום

צריך לדעת שאף אם כבר נגזר על האדם מה שנגזר בראש השנה, 'האדם נידון בראש השנה', עדיין יש גם את דברי חז"ל 'אדם נידון בכל יום', כי הוא יכול להיוושע מהצדקה שנתן, ולכן אנחנו גם מתפללים בכל יום 'ברך עלינו את השנה הזאת', אף שכבר נגזר התקציב מראש השנה, אני יודע שכבר נגזר בראש השנה, ובכל זאת אני הולך לבקש שוב מהקדוש ברוך הוא, אני הולך לבקש שוב, ויש עוד תשובה על הסתירה, של משפט האדם, כי אף שזה נכון ש'האדם נידון בראש השנה', **בכל זאת לאחר מכן 'האדם נידון בכל יום' איך לקבל את כל מה שנגזר עליו בראש השנה**, כי יש בן אדם שאומר: 'ברוך השם, תודה לך הקדוש ברוך הוא על כל מה שנתת לי'. ויש מישהו אחר שאוכל את הלב שלו ואת הבריאות שלו, ושוכח מהאמונה, 'וילך חרנה', בחרון אף, כועס וברוגז על כולם.

לדבר יפה בבית

והראשון שסובל מבן אדם שכועס, זה הבן אדם הכי קרוב אליו, על מי בן אדם מוציא את כל הכאב, את כל העצבים מבפנים הוא מוציא על אשתו, כי לאנשים שהם לא כל כך קרובים אליו, הוא מחייך יפה בבית המדרש, ואומר לכל אחד 'שלום עליכם', והכל כזה פורמלי, ואיפה יוצא כל הכעס הפנימי שיש לו, הכל יוצא בבית, **והיא המסכנה סובלת ממנו, מה היא אשמה, מה היא אשמה שאין לך אמונה, מה היא אשמה שאתה קמת על צד שמאל, מה אתה רוצה ממנה מה אתה צועק עליה**, רבינו כל כך הזהיר אותנו על זה [שיחות הר"ן שיחה רס"ד] שנדבר יפה בבית, שנדבר בדרך ארץ, רבינו אמר לנו [שיחה רס"ג] שהס"מ רוצה להחריב בתי ישראל, והוא רוצה לעשות הכל שיהיה מחלוקת בין איש לאשתו. ואנחנו חייבים לעשות תשובה על זה, לדבר יפה בבית, בבית הכנסת אתה בן אדם יפה, אתה בן אדם מכובד, לי חשוב שתהיה בבית בן אדם יפה ומכובד, שתהיה ירא שמים בבית.

לתת לאשה את צרכי הבית

אתם יודעים שאני לא מספר לכם סתם סיפורים, אני מספר לכם סיפורים שאני שומע במשך השבוע, אני שמעתי את זה היום, היום בבית המדרש שמעתי מישהו שאומר לחבירו: 'אני אעשה לך שבע ברכות'. איך אתה תעשה שבע ברכות, כשאשתך מבקשת ממך כמה דולרים שתיתן לה, שיהיה מנקה בבית, ואתה לא נותן לה, **למי היא רוצה לנקות את הבית, למחותן שהולך להגיע עוד מעט, לבעל שלה, לפריץ שהולך להגיע**, דיברתי עם מישהו בטלפון, לא רוצה להגיד עם מי, והיא אומרת בטלפון: 'טוב, אני לא יכולה להמשיך לדבר כי המחותן נכנס עכשיו'. הבעל הגיע, מה כבר יכול להיות טוב בבית הזה כשמדברים ככה, כי אם האוכל לא מוכן בדיוק במקום, ולא בדיוק חם, ולא בדיוק כמו שהוא רצה, הוא כועס, אם היא שכחה לקנות איזה אוכל לשבת, פששש, איזה קולות הוא יעשה.

לפרק סעודת שבת בגלל אוכל

היה כאן בחור בישיבה ששמע את הדרשות האלה, ואבא שלו הוא רב חשוב, והוא היה יושב פה בישיבה הרבה, ולא ידעתי בהתחלה שהוא לא מאמין לכל

הדרשות האלו רק אחרי זה הוא אמר לי: 'אני חשבתי שכל מה שראש הישיבה אומר בדרשות זה לא דובים ולא יער', הוא היה שומע בשיעורים שאני אומר שבגלל כוס סודה קרה, מפרקים את סעודת שבת. הייתי נותן דוגמאות של צנון, זה מה שאוכלים במרק אצלנו ההונגרים, בירושלים אולי צריך לתת דוגמה של קוגל איטריות, אצלנו ההונגרים צריכים צנון למרק, ואני נתתי דוגמאות על מישהו שלא הכינו לו צנון, איך שהוא הרס את כל השולחן שבת בגלל זה, **וביום ראשון אחד מגיע הבחור ואומר לי: 'ראש ישיבה, היה לי בשבת, בדיוק מה שמסופר בדרשה'**, התאכסנתי בשבת אצל אנשים טובים, ובדיוק זה היה הסיפור, סיפור עם הצנון', בדרך כלל מתביישים מהאורח ולא עושים בלאגן לידו, אבל הם לא התביישו, והאבא - המארח - התחיל לצעוק שם: 'מה זה שלא הכינו צנון!'. הבחור אמר: 'אני התביישתי, בתור אורח רציתי לברוח משם, כל הסעודה התפרקה בגלל זה'.

מאכל כדי לנסות את האדם

נורא ואיום, צועקים בבית בגלל אוכל, מה זה הדבר הזה מה אתה צועק על הטשולנט שנשרף מי חייב לך שיהיה לך טשולנט מי מחוייב לתת לך טשולנט, מה אתה צועק עליה, וכי בשביל זה תקנו לאכול טשולנט, שיהיה לך על מה לכעוס, וכמה אתה כבר אוכל מזה, כי מי כבר אוכל מהטשולנט בשבת בבוקר, טועמים קצת, בליל שישי ובליל שבת, ובשבת בבוקר כשמגיע לטשולנט, אוכלים את זה רק לשם מצווה, כפית טשולנט, מי יכול לאכול בזמן הזה, אולי כל הטשולנט הזה נעשה רק כדי לנסות את האדם, לראות אם הוא יכעס או יתעצבן כשזה לא יצא בדיוק איך שצריך, וכל הכעסים האלה זה רק בגלל חסרון באמונה.

מי שליד הצדיק – טוב לו

'ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה', רש"י על הפסוק כבר שואל על כפל הלשון, 'ויצא יעקב וילך'. אפשר להגיד 'וילך יעקב לחרן', מביא רש"י את הדרשה של חז"ל: "יציאת צדיק מן המקום עושה רושם', **צריך לדעת שמי שעוזב את הצדיק לא טוב לו, כי כשהצדיק בעיר, מי שדבוק לצדיק, הוא נמצא ליד הצדיק, הכל מאיר לו, הכל טוב לו, הוא הודה, הוא זיוה, הוא הדרה, מי שעוזב את הצדיק עושה רושם, פנה הודה, פנה זיוה, פנה הדרה.** זה הולך על כל בן אדם ואדם, זה הדרש בפסוק. כשעוזבים את הצדיק מאבדים את הכל, לפני השיעור דיברנו קצת עם החברים פה, שיחת חברים, על מה כדאי לדבר בשיעור, אז דיברנו קצת ביחד שצריך להתחזק בעניין הזה, בהתקשרות לרבינו, אבל האמת אני לא מבין בכלל, לאן יש לנו ללכת, מה אנחנו כבר יכולים לקבל במקום אחר, רבינו נותן לנו אינסוף, אין לנו לאיפה ללכת, אם אני אלך מרבינו חס ושלום, מה יישאר, לי את הקצת נשימות שעוד יש לי ברוחניות, הכל יש לי מרבינו.

שם של תשובה – אהי"ה טוב.

יש לי קצת שיחות עם השם, אני כל יום בבוקר קצת מדבר ואני אומר שוב לרבש"ע: 'היום אני הולך להיות טוב. נכון שהבטחתי לך גם אתמול, אני אומר לך שוב היום. הבטחתי לך כבר שלשום, אני מבטיח לך גם היום. אני הולך להיות ירא שמים, אני רוצה להיות ירא שמים, תעזור לי רבונו של עולם'. זה מה שאנחנו מקבלים מרבינו. רבינו אמר שברגע שיהודי מוציא את המילים האלו מהפה ואומר 'אני רוצה להיות ירא שמים', זה תשובה, זה מצות תשובה. רבינו אומר את זה בליקוטי מוהר"ן סימן ו' על השם אהי"ה. שם של תשובה, 'אנא זמין למהוי', **אני רוצה להיות טוב, אהיה טוב מעכשיו**

והלאה, אני יודע שאני לא מסודר, אני יודע שאני לא טוב, אני יודע שהתפילה שלי היא לא כמו שצריך, אני יודע שאני לא לומד, אני יודע שאני כלום, אני קרוע לגמרי, אבל אני רוצה להיות טוב. אהיה, זה בחינת תשובה, לאן אני אלך, האם אני אעזוב את רבינו, בלי רבינו אני לא יכול לנשום, זה כמו שאתה מנתק לי את מכונת ההנשמה, אין לי כלום. רבינו מלמד אותי לחזור שוב לרבש"ע ולהגיד לו שוב, עוד פעם ועוד פעם שרוצים להיות טוב, כמה פעמים? אין סוף פעמים, עוד פעם ועוד פעם ועוד פעם.

אמת – מידת התשובה

מוהרא"ש היה אומר על מידת האמת, אנשים מחפשים את האמת, בן אדם אומר 'אני דורש אמת, אני מבקש אמת, אני מחפש את האמת'. יש כאלה שאוהבים שמות וגימטריאות. אז אגיד לכם מה מוהרא"ש אמר, הוא אמר ש-אהי"ה פעמים אהי"ה, אהיה כפול אהיה גימטריא אמ"ת, אמת זה ארבע מאות ארבעים ואחד, ואהיה זה עשרים ואחד, עשרים ואחד כפול עשרים ואחד זה ארבע מאות ארבעים ואחד, פעם אנשים היו יכולים לעשות חשבונות, היום צריך מחשבון, אז תוציאו מחשבון, עשרים ואחד כפול עשרים ואחד זה ארבע מאות ארבעים ואחד, כמניין אמת, מסביר מוהרא"ש, שכשאנשים שואלים מהי נקודת האמת, בואו ונחפש את האמת, **האמת היא להגיד אהיה פעם אהיה, להגיד עוד פעם אהי"ה, אני אהיה טוב, אני שוב אפנה אל הקדוש ברוך הוא ואגיד לו שוב שאני רוצה להיות ירא שמים, ואני אגיד שוב אני רוצה להיות ירא שמים,** ומי נותן לי חיזוק על זה, רק רבינו! וכי אני צריך חיזוק על התקרבות לרבינו, מי יתן לי את הדיבורים האלו, מי יחזק אותי שוב לפנות אל השם, מי נותן את נקודת האמת, רק רבינו נותן לנו את זה, הוא אומר לנו ללכת שוב לרבש"ע ולהגיד לו שוב, אני מהיום הולך להתפלל, שחרית לא התפללתי היום, מנחה לא התפללתי היום, אבל אני הולך עכשיו להתפלל מעריב.

חשיבות נטילת ידיים בבוקר

רבונו של עולם תעזור לי שלפחות אתפלל היום מעריב, רבונו של עולם מה עוד אני צריך לעשות היום, אני הולך היום לקרוא קריאת שמע, תעזור לי רבונו של עולם לקרוא קריאת שמע, ואני הולך היום להכין נעגל וואסער, נטילת ידים, **אני רוצה שתדעו שלהכין קערה לנטילת ידים, זה יסוד הקדושה של בית יהודי,** אני לא יודע מה קורה איתכם בבוקר, אולי אתם צריכים לרוץ לעבודה, אבל אם יש לכם אפשרות, להישאר בבוקר קצת בבית, וליטול את הידיים של הילדים, בכל בוקר, יום אחרי יום, זה יכנס בהם, הם יגדלו עם זה, יתחנכו עם זה, שלא יורדים מהמיטה בלי ליטול ידים. וזה לא הולך עם צעקות ולא עם גערות, אל תנסו לקחת את האוויר לילדים לנשמה, אומרים להם יפה, 'בוא בוא מהר ניטול ידים, אחרי זה אני מיד אתן לך מה שאתה רוצה, אתן לך קורנפלקס עם חלב'. ילדים יקרים, בואו ניטול ידים, ומכינים כבר בלילה את קערת הנטילת ידים, ועל אף שאני כבר כל כך הרבה פעמים הייתי בטוח שאני אזכור להכין קערה, שאני אקרא קריאת שמע כמו שצריך. ואני רואה ששום דבר לא זז, אני היום שוב אומר לקדוש ברוך הוא: אני רוצה, רבונו של עולם, אני הולך לעשות את זה. אני מבקש ממך תעזור לי.

לבית כנסת באים לדבר עם ד'

לבקש על הליכה לבית הכנסת, רבונו של עולם, מחר בבוקר אני הולך ללכת לבית כנסת להתפלל. איך, מה, מי, מו... אני לא ממש מרגיש שזה המקום שלי, אין לי חברים פה בבית המדרש, התחתנתי

במקום אחר, לא נוח לי פה, אני לא מרגיש מרוצה פה, כל ההרגשות הטובות האלה תשאירו בבית, **בבית צריך להרגיש בנוח, אבל לבית הכנסת צריך ללכת, נעמדים, פותחים סידור, עומדים במקום ומתפללים, וכמה שפחות נוח יותר טוב, לא צריך לדבר עם אף אחד בבית המדרש, למי הולכים לבית המדרש, הולכים להקב"ה ולא לחברים**, הייתי פעם אחראי על מכירת המקומות בבית הכנסת, היום העבודה נהייתה יותר קשה, אז צריך לחלק את העבודה בין כמה אנשים, אנשים היו אומרים לי: 'החבר שלי יושב פה, תשים אותי לידו'. הייתי עושה בדיוק הפוך, למה אתה לא רוצה לשבת ליד פלוני כי אתה לא סובל אותו, אדרבה, תשב איתו, תסבול אותו, ועם החבר שאתה מדבר כל התפילה, אל תשב לידו, תשב ליד מישהו אחר, אם תשב ליד החבר שאתה מרגיש שאתה לא סובל, אז יהיה לך אפשרות להתפלל יותר טוב. תגיד: 'ריבונו של עולם, מי הבעיה פה, אני הבעיה, או שהוא הבעיה, אני לא יודע ריבונו של עולם', תעשה התבודדות, אבל אל תדבר עם חברים באמצע התפילה, ואם תצטרך לנסוע לחתונה לעיר אחרת, נסיעה של שעתיים שלוש, תחפש לך חבר טוב לנסוע איתו, לדבר איתו, אבל בתוך הבית מדרש הולכים להתפלל, ואנחנו חייבים להיות חזקים בזה, ואת זה אנחנו מקבלים מרבנו, בלי רבנו לא היינו הולכים לבית הכנסת, וזה צריך לזכור כל הזמן, 'ויצא יעקב', אם הצדיק יוצא מאיתנו זה עושה רושם, אם אנחנו עוזבים את הצדיק, אנחנו מאבדים את הכל, ואיך זוכים לזה, 'ויפגע במקום', לבקש מהקדוש ברוך הוא על זה.

כששוכבים עמוק באדמה – עדיין יש קול אל ד'

התורה מספרת אחרי זה, שאחרי שיעקב הלך לישון, 'ויחלום והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה'. הסולם עומד על הרצפה, אבל הראש מגיע עד השמים, בן אדם חולם לעצמו: 'אני שוכב על הרצפה, עמוק ברצפה', אבל פתאום הראש מגיע עד השמים, 'והנה מלאכי אלקים', הוא מתחיל לדבר עם הקדוש ברוך הוא, בזוהר הקדוש כתוב, שהסולם זה הקול של אדם, כמו שבעל הטורים מביא, סולם בגימטריא קול. **ובן אדם ששוכב על הרצפה, או שהוא נפל בעבירות, או שהוא שוכב בדיכאון, אפילו בלי עבירות, בעצבות, עדיין יש לו קול, יש סולם שיכול להעלות אותו עד למעלה על ידי הפה שלו, הוא יכול לפתוח את הפה ולדבר עם השם.** הוא יכול להגיד 'רבונו של עולם תעזור לי', דבר ראשון עושים תשובה על הכל, 'רבונו של עולם תמחל לי', 'רבונו של עולם תעזור לי', הקדוש ברוך הוא מוחל. כשבן אדם עושה תשובה, הקב"ה מוחל לו, כשבן אדם מכחיש, ואומר 'זה לא אני, זה הוא, זה בגלל זה, זה בגלל זה', אז צריך נס גדול, צריך לחנך את הילדים לדבר הזה, שואלים את הילד 'עשית ככה עשית ככה' והוא מכחיש, מחנכים את הילד, אומרים לו 'תגיד כן, ותתנצל, לא קרה כלום, אדם הוא בן אדם, יכול לעשות טעות'. מלמד צריך ללמד את הילדים, שואל את הילד 'עשית ככה' הילד אומר 'לא', לחנך את הילד להגיד לו 'תגיד כן, ותעשה תשובה, ככה זה בחיים, עושים טעות ומתוודים, והקב"ה מוחל'.

הקב"ה רואה את כל היסורים שהאדם עובר

הגאווה של אדם לא נותנת לבן אדם לעשות תשובה, והאמת היא שהקב"ה מחכה לתשובה שלנו: שנגיד לו: **רבש"ע תמחל לי, נכון שאני שוכב על הרצפה, אף אחד לא יודע ממני, אף אחד לא חושב עלי, אף אחד בכלל לא יודע מה עובר עלי, אף אחד לא יודע שאני סובל, אבל אתה**

יודע הכל. אנשים עוברים כאלו מחשבות וייסורים, ואומרים לעצמם: אף אחד לא יודע מהייסורים שלי, אף אחד לא חושב ממני. הקב״ה רואה הכל, רבונו של עולם יודע הכל, תספר לו את זה, תגיד לו את זה, זה מגיע עד השמים. בן אדם מתייסר בכאב פנימי, והוא לא מוכן לספר את זה לאף אחד, הרבה פעמים זה טוב לחפש חבר טוב ולספר לו את זה, בן אדם לא יכול לקחת את זה לבד, המוח של בן אדם לא יכול לסבול את זה לבד, אין ספק שהדבר השלם והכי טוב זה שלא צריך לדבר עם אנשים, ומספרים את זה לריבונו של עולם, אבל יש אנשים שלא יכולים עדיין להשיח את הלב להקב״ה כמו שצריך, אז לכל הפחות לדבר עם חבר, אבל לחפש חבר טוב, חבר שיש לו שיחות של רבינו, חבר שיכול לחזק, וככה מתחזקים ביחד.

להתחזק עם חבר טוב

כשבן אדם עובר כאלו ייסורים, בן אדם חושב: ׳אף אחד לא יודע מה עובר עליי, אף אחד לא יודע כמה אני חנוק עכשיו, הולכים לנתק לי את החשמל, הולכים לזרוק אותי מהדירה, אף אחד לא יודע׳. ואז הוא פוגש חבר טוב, והחבר אומר לו: ׳מה גם את החשמל שלך מנתקים חשבתי שרק לי! אה, למה דווקא את שנינו מנתקים פתאום, אה, אה, לא כזה נורא, בוא נרקוד ביחד ׳אשרינו מה טוב חלקינו שזכינו להתקרב לרבינו׳, רואים פתאום שלא קרה כלום׳, ואז הוא אומר לחבר שלו: ׳אשתי אמרה לי שאני לא יכול לחזור הביתה עד שאני מביא כסף׳. החבר אומר: ׳בדיוק גם אשתי אמרה לי את זה היום, אני באמת לא יודע מה לעשות. בוא נרקוד, בוא נשמח׳. ואז הוא אומר: ׳המשכיר רוצה לזרוק אותי מהדירה, לא שילמתי לו׳. חבר עונה לו: ׳גם המשכיר שלי! מתחזקים ביחד, מחפשים מה אפשר לעשות׳, אבל להקדוש ברוך הוא בטח שאפשר לדבר וצריך לדבר, בן אדם ששוכב על הרצפה והוא צועק, זה מגיע עד השמיים.

שידוך וילדים מקבלים רק על ידי תפילות

אחרי זה יש לנו בפרשה את התפילות של יעקב אבינו, ושל רחל ושל לאה על שידוך ועל ילדים, על כל דבר שפכו דמעות כמים. ללאה לא היה אפשר להתחתן, ולרחל לא היה אפשרות להוליד ילדים, הכל פעלו עם תפילות, רק תפילה, תפילה ותפילה, ולכן יש לנו פרשיות כאלו ארוכות כדי להכניס לילדים, שעל כל דבר מבקשים מהקדוש ברוך הוא, אם אתה בחור שצריך שידוך, לאן תלך, ההורים שלך כבר שכחו מזמן מה עובר על בחור, כבר שכחו מהכאב, שכחו מה עובר על בחור, מוהרא״ש כל כך כעס על מדריכי חתנים שמדריכים כל מיני חומרות ופרישות, הוא אמר שהמדריכים האלה כבר מזמן שכחו מה עבר עליהם כשהם התחתנו, אנשים מבוגרים וקשישים, אין להם מושג מה עובר על בחור ואברך, אוי טאטע, וכשהבחור מבקש מההורים שלו שידוך, אז ההורים אומרים: אה, אמרו לו בישיבה להגיד, הוא באמת לא רוצה, הוא רוצה רק ללמוד עוד כמה שנים. אין להם מושג איזה צער עובר על הבחור, מה הכוונה צער, **הצער הכי גדול שיכול להיות ליהודי זה צער של עבירות, שיהודי נופל בעבירה זה הצער הכי גדול של נפש הילד,** הבחור לא רוצה ליפול בעבירה, נופל עוד פעם ועוד פעם, ומרגיש נורא אחרי עבירה, אחרי שבן אדם נופל בפגם הברית, הוא מרגיש שהוא לא יכול יותר, לא מרגיש יותר טעם בחיים. ומה יעשה בחור שנופל עוד פעם ועוד פעם וההורים לא מסתכלים על הכיוון שלו שיעשה מה שיעקב אבינו עשה, שיצא להתבודדות, שיבקש מהשם, שיעשה מה שלאה עשתה, בכתה על שידוך טוב.

לחתן את הילדים

אני רוצה לדבר גם אל ההורים, תעשו שידוכים לילדים, אל תסתכלו עכשיו על הכבוד שלכם. אל תסתכלו על הגאווה שלכם, מי אתם בכלל מי אתם מה אתם מחפשים את השידוך הכי מכובד תחתנו את הילדים! **אל תגיד לי 'אני לא מחפש את הסוג הזה', איזה סוג אתה מחפש, תסתכל על דבר אחד, תסתכל רק על זה שהמדוברת בריאה, ושתרצה להקים בית על דרך התורה, זהו! אברך חכם משדך את הילדים שלו, לא מסתכל על 'זה כן מתאים לי, זה לא מתאים לי', מחתנים את הילדים!** לא מסתכלים עם איזה כובע הוא הולך, הולך עם כובע כזה, המחותן צריך ללכת עם כובע כזה, לא משנה! חתן אחד ילך עם כובע סמט, חתן אחד עם כובע ירושלמי, ברוך השם, עושים שידוכים, מאמינים בקדוש ברוך הוא, והולכים בדרך התורה, ככה צריך לעשות, יש אנשים שעסוקים איך הולך להיראות הריקוד אחרי המצווה טאנץ עם כל הילדים יגידו: 'מה נכנס פה אברך כזה ואברך כזה, זה לא מתאים ילד כזה ילד כזה', הכל מסתובב סביב מה אנשים יגידו, מה יאמרו, ועל זה הילדים סובלים.

לא להסתכל על כבוד

אבל גם בלי קשר לשידוכים, אנשים מעמיסים על הילדים דברים רק כי 'מה יגידו צריך להגיד שאני, אני מהמשפחה החשובה ביותר', ועל זה לוחצים על הילדים, אומרים לילד 'תלך ככה, תתנהג ככה, תעשה ככה', נשארים פצועים נפשית לחיים כמובן שהדבר הראשון הילדים כועסים על הרוחניות, על הקדוש ברוך הוא, רוצים רק לברוח, כי חושבים שהכל קשור ליהדות, הכל הולך סביב כבוד, אבל כשמתקרבים לרבינו מקבלים קצת שפלות, יודעים שאנחנו כלום, אנחנו כאן לקצת זמן, לעשות את רצון השם, לעשות שידוכים. והכל זה על תפילות, הכל זה רק על ידי תפילות: שידוכים, פרנסה, שלום בית, חינוך.

כולל ח"י פרקים

אני רוצה לחזק על עוד עניין שכבר לא דיברתי הרבה זמן כאן, אתם יודעים טוב, שמוהרא"ש עבר מה שעבר, אנשים לא אהבו את מוהרא"ש, לא אהבו את כל מי שהתחבר למוהרא"ש, איך ידעו מי מחובר למוהרא"ש, ראו מישהו שמסתובב עם כרך משניות קטן ואז ידעו שהוא שייך למוהרא"ש, **אני רוצה לחדש שוב את הדבר הזה, זה היכל הקודש, זה קודש קדשים, שכל אברך יכניס בכיס כרך משניות, להשתדל ללמוד ח"י פרקים משניות בכל יום, אני אומר לכם שכל הבעיות ייעלמו כלא היו**, ברוך השם שבקרית ברסלב הלילה מתחיל מוקדם, אין מה לעשות בלילה אחרי עשר – אחד עשרה בלילה, כולם כבר ישנים, יש כולל בוקר וגם הילדים מגיעים, בכולל בבוקר לומדים בעיקר משניות, אני לא יודע איזה שם לתת לכולל, אולי 'כולל ח"י פרקי משניות', 'כולל של גירסא', צריך לחשוב איזה שם טוב לתת למוסד, אולי 'כולל אמירת התורה', 'כולל זאגן תורה', אברכים יושבים וגורסים משניות, בית המדרש מלא ברוך השם, פה בעיר נראה לי שעדיף לעשות כולל ערב, כי פה שוקק חיים בלילה, יש כל לילה אירועים וסיומים והכנסת ספר תורה וחתונות, אז אולי בערב צריך לעשות כולל, כל אחד יבוא ילמד ח"י פרקים.

מעלת המשניות

אם אדם זוכה ללמוד כל יום ח"י פרקי משניות ויום תהילים, הוא נהיה אדם אחר לגמרי, פתאום אין חלישות הדעת, פתאום אין כבר בלבולים, כשאתה התקרבת בתור בחור אמרת משניות, ואחרי זה עזבת,

ופתאום יש לך שאלות 'למה עושים ככה ולמה עושים ככה', האם אתה התקרבת לברסלב כדי להבין למה כל אחד עושה מה שהוא עושה, **קח משניות, תתחיל לגרוס, ויפול ממך הבוץ, חתיכות בוץ יפלו.** אני יודע שצוחקים על המשניות, מוצאים בחור בישיבה ומתחילים לצחוק עליו 'מה אתה אומר משניות', אבל רק המשניות יקרבו לך את היצר הרע, בוער בלב האדם יצר של ניסיונות, תגרוס ח"י פרקי משניות ותוכל לשרוד, רבינו אומר 'העיקר האמירה', אמירת התורה, רבינו אומר 'ובמילא יבין, ואם לא יבין תכף יבין אחר כך, ואם לא יבין אחר כך מה בכך'. היתה לי כזו הנאה וקורת רוח, אברך אמר לי היום שהוא סיים עכשיו פעם השלושים משניות, והוא התקרב רק לפני כשנה, וכבר סיים שלושים פעמים משניות, זה מסדר לך את השלום בית, זה מקרר את העצבים, מרגיע את האדם, מסדר את המוח, זו התרופה הכי טובה שיש, וכשבן אדם מתחבא בתוך התורה, לומד תורה, נהיה לו נעים, הכל טוב לו.

תהלים בכל מצב וזמן

ואני גם מבקש שתיקחו בחזרה את התהילים, תתחילו להגיד תהילים בכל יום, קיבלתי השבוע מכתב מאברך ששואל איך בדיוק להגיד תהילים אומרים את זה עם כובע אומרים את זה עם חליפה עם גארטל בלי גארטל אז אני רוצה להגיד ולענות פה. זה מאוד מאוד חשוב הדברים האלה, **מאוד חשוב להגיד תהלים עם כובע וחליפה וגארטל, מאוד חשוב באמת. אבל אם זה ימנע אותך מלהגיד תהילים, אל תסתכל על זה, אל תסתכל על זה, תגיד תהילים.** אני ראיתי את סבא שלי לומד תורה תמיד עם כובע, אף פעם לא ראיתי אותו לומד בלי כובע. כך הוא ראה בהונגריה אצל הצדיקים הקודמים. כך היה אצל החתם סופר ותלמידיו, וכשלא היה לו כוח ללבוש כובע, הוא לבש שתי כיפות, לא היה אפשר לראות אותו בלי שני כיסויים, גם אבי שליט"א התחיל עכשיו לשבת עם שתי כיפות, כל השנים הוא למד עם כובע, אבל מוהרא"ש אמר לי לא להקפיד על הדברים האלה עם הבחורים כשלומדים, הוא אמר 'בתפילות חייבים כובע וחליפה', כשפתחתי את הישיבה לא ידעתי איך לנהל ישיבה, בהתחלה כולם ישבו עם כובע וחליפה כל הזמן, כמו בכל הישיבות, ולא שאלתי את מוהרא"ש ביום הראשון את כל השאלות. עם הזמן שאלתי עוד שאלה ועוד שאלה ויצא לי להבין עוד דברים, אז באחד הפעמים אמר לי מוהרא"ש לא להקפיד על זה, 'בתפילות כן להקפיד, אבל בלימוד לא, שזה לא ימנע מבחור ללמוד'. אותו דבר זה לגבי תהילים, בוודאי שזה חשוב וטוב להגיד תהלים בצורה רצינית, אבל שזה לא יגרום לו לא להגיד תהילים.

לומר תהלים אף בקרירות

יש שיחה מרבינו שאמר שצריך להודות לתלמיד של הרב הקדוש רבי פנחס מקוריץ [ר' רפאל מבערשאד], שהוא פעל שאפשר להגיד קפיטל תהילים גם בלי התעוררות, הוא הכניס באנשיו שיאמרו הרבה תהלים אפילו בקרירות, אנשים שחושבים שתהילים אומרים רק באיזה רמה מסוימת גבוהה, אפשר להגיד תהילים בכל מצב, אני לא ידעתי את זה לפני ההתקרבות, אני זוכר שכשהגעתי פעם אחת למוהרא"ש באמצע שבוע, הייתי צריך למסור משהו למוהרא"ש בדירה למעלה, לא ידעתי בכלל מה קורה שם, איפה הולכים, איפה עולים, איפה יורדים, יש מדרגות שעולים לקומה ראשונה, אחרי זה עוברים את הבחורים, אחרי זה עולים עוד קומה למוהרא"ש, וראיתי שם לראשונה את הדבר הזה, ראיתי את הרב הצדיק ר' יצחק עומד שם עם תהלים, אומר תהלים, בלי כובע וחליפה, רק עם טלית קטן, ובאמצע יש שם בעל מלאכה שמתקן שם איזה מנעול, ושאלתי מה הולך כאן

לא הבנתי מה קורה זה היה לי זר כל הדבר הזה אמר לי ר׳ יצחק: ׳יואל, זה מאוד פשוט, מוהרא״ש ביקש ממני להזמין בעל מלאכה לתקן מנעול, אני לא רוצה שהבעל מלאכה יסתובב פה לבד, כי יש פה בחורים שנמצאים פה, שישנים פה, אז אני צריך לשמור עליו האם אלך עכשיו ואסתכל על הבעל מלאכה איך שהוא מתקן את המנעול, אז אני בינתיים גורס תהלים׳, זה היה בשבילי משהו חדש, מה אפשר ככה להגיד תהלים כשאני באמצע להסתכל על מישהו שמתקן מנעול, אפשר פשוט לדבר עם השם הייתי בטוח שזה חייב להיות עם מנין בבית המדרש ואחרי מקווה.

לחטוף עוד ועוד

מוהרא״ש לימד אותנו ׳חטוף ואכול׳, תחטוף עוד קצת. אתה באמצע להשכיב את הילדים תחטוף משהו. אני צריך הרבה פעמים לתת שיעור דף גמרא בלילה, עוד לא הכנתי את השיעור, אני משכיב את הילדים ואני עומד לידם, ובינתיים מסתכל על הגמרא, מכין את עצמי. האם זו הדרך ללמוד גמרא, לא, זו לא הדרך! כי צריך לשבת במקום נורמלי, עם יישוב הדעת. אבל מה ככה חוטפים עוד קצת ועוד קצת. לפעמים אני גורס תהלים כשאני משכיב, לפעמים אני גורס משניות, אני מאוד רוצה להכניס בחזרה את הלימודים האלו בהיכל הקודש: ח״י פרקי משניות ויום תהלים, ח״י פרקי משניות ויום תהלים. זה יהיה סימן של תלמיד היכל הקודש, תלמיד של מוהרא״ש, קח משניות קטן, תהילים קטן, יש הרבה שיעורים שאפשר להוסיף עם הזמן, עוד ועוד ועוד, לאט לאט. אבל בואו נתחיל עם הבסיס, מתחילים בחזרה עם המשניות, להוריד מאיתנו את הבוץ.

המשניות מנקים את האדם

מוהרא״ש ב׳אשר בנחל׳ קורא למשניות בשם צמר פלדה, כי לפעמים יש לכלוך כזה חזק שאי אפשר להוריד את זה, יש כזה לכלוך בנשמה שלא יורד רק עם סקוטש חזק של צמר פלדה, וזה המשניות, המשניות זה הצמר פלדה שמוריד את הבוץ, הבוץ שנדבק חזק לנשמה, כשיראו אברך עם משניות, ידעו הוא תלמיד היכל הקודש, בן אדם מדבר עם אברך, שואל אותו איזה שאלה, ורואים שבינתיים האברך הזה גורס משניות, שואלים אותו ׳מה זה׳, הוא עונה ׳בינתיים עד שתסיים את השאלה שאתה רוצה לשאול, אני תופס עוד איזה משנה׳, ואז השואל קולט לעצמו ׳מה ככה אפשר לתפוס עוד משנה ועוד משנה ועוד דף גמרא ועוד פרק תהילים׳, שואלים אותו ׳מה זה המשניות הזה שאתה מחזיק׳, עונים: ׳זה הבטרייה שלי, בלי זה אני לא יכול ללמוד, אני לא יכול לחיות, זה החיים שלי׳, ושואל אותו השואל ׳מה ככה, הרי צריך ללמוד רגיל׳, ׳נכון, נכון, צריך ללמוד רגיל, אבל בינתיים אני תופס פה משנה, שם משנה׳, כל הבעיות ייעלמו לכם ברגע שתלמדו משניות, השם יעזור לנו.

***

פרשת וירא - חיי שרה תשפ"ז בצל ראש הישיבה שליט"א

⚠ מדור זה נכתב מהזכרון ויתכן
שהדברים לא מדוייקים או לא הובנו כראוי

- כותב השורות זכה להשיא את בנו בצל הקודש, ולהסתופף בצל הקדושה כמה ימים, ומתוך שבח והודאה רבה להשי"ת על אשר בדור חשוך זה שלח לנו את רבינו ותלמידיו שיאירו לנו את עיני השכל וידריכו אותנו בדרך הנכונה, ננסה ללקוט בעזרת השם כמה שיחות ודיבורים שנאמרו באלו הימים כפי מה שהזיכרון נותן.
- ראש הישיבה דיבר בחשיבות של 'כבוד חמיו', שלא יבוא האברך לבית חמיו לסעודת שבת באיחור, ומן הראוי והנכון להתפלל יחד עם חמיו, ובוודאי שלא לתלות את האיחור על כך שרצה להישאר לשמוע שיחות ודיבורים, כי מה ישמע בשיחות אם לא ללכת ולכבד את חמיו, וכשדיבר בענין זה אמר שלפעמים אכן אין ברירה וצריך ללכת לגור למקום אחר, כשחמיו אינו מתנהג כראוי ומפיל חיתתו ואימתו וכו', ואמר שאף זה נקרא שלום, כמבואר בבעל הטורים על הפסוק 'ויפרדו איש מעל אחיו אברם', סופי תיבות שלום, כי לפעמים צריך להיפרד ולהתרחק כדי להיות בשלום.
- בעת שלמדו את הגמרא בבכורות דף ל"ח, והגמרא מנסה לראות האם יש דרך לרפאות את מומי הבכור על ידי הליכה בשדה, על ידי חברים, על ידי אכילה או על ידי שתיה, והדגיש ואמר שדברי חז"ל אמורים אלינו לכל הדורות, ואפשר ללמוד מכאן דרכי רפואת הנפש, יש דרך להתרפאות על ידי השדה, דהיינו על ידי התבודדות, ויצא יצחק לשוח בשדה, ועל ידי חבר טוב, ועל ידי אכילה ומשקה דהיינו תהלים ומשניות, כדברי רבינו בשיחות הר"ן [שיחה כ"ד] אשרי מי שזוכה לאכול כמה פרקים משניות ולשתות אחר כך איזה קפיטליך תהלים.
- וכן רואים בגמרא שפנחס אחיו של שמואל שאלו איזה שאלה, ולשמואל לא היה תשובה לכך, ואמר לו שמואל שעליו נאמר הכתוב 'פסחים בזזו בז', שהוא פלא שילד כמוהו שאינו מחודד ישאל שאלה גדולה כזו שאינו יכול לענות עליו. ודייק מזה שרואים מכאן שאם ילד או בחור שואלים שאלה, אין חייבים לענות לו תשובה, והעיקר הוא להתייחס אליו וליתן לו את המילה הטובה ולומר לו כמה יפה שאל ומה עמוק שאל.
- לאחמ"כ למדו דף לב. כי החסיר דף זה ורוצה להשלים את כל הדפים כדי שיוכלו להאזין ולהקשיב לכל הש"ס, ואף שהוא דף קצת קשה ומסובך בחשבונות של לימודים וגז"ש, ואולי

לא כולם הבינו את הכל, חיזק את הלומדים ואמר להם, שדווקא על ידי דרך הלימוד אפשר לזכות ללמוד, כי אף מי שלא הבין את הכל הצליח להבין קצת, ואם ימשיכו ללמוד כך בסוף יבינו את הכל, ואמר שיש לו חברים רבים שעזבו את הלימוד ויצא לו לדבר איתם ושאל אותם למה עזבו את לימוד התורה, וענו שראו שלא הצליחו להבין את הסוגיא על בוריה עד הסוף, אבל כשלומדים בדרך הלימוד אף שלא הבינו את כל הסוגיא מבינים עשרים אחוז או שלושים אחוז, וכך עוברים על כל הש"ס ועוד פעם ועוד פעם, ובכל פעם מבינים עוד קצת ועוד קצת, ואף מי שבכל הדף הבין רק דבר אחד שגז"ש צריך להיות מופנה, כבר השתלם לו לשבת ולשמוע את הדף, כי למד לכל הפחות דבר אחד, ולמחרת ישמע דבר נוסף, ולאט לאט יוכל להיות בקי גדול בכל התורה כולה.

- ואמר שרוב לומדי הגמרא בשיעורי תורה שנפלו מהלימודים והפסיקו ללמוד, מגיע רק מהמגידי שיעור שרוצה שהציבור יבין את הכל, וכשהאברך ראה שהוא אינו מבין את הכל, כי אם חלקים קטנים מהשיעור, הרגיש שהתורה אינה בשבילו ועזב את השיעור, וכן אמר שרוב האנשים שהפסיקו להתפלל רח"ל, מגיע מבעלי התפילות שרצו להתפלל דווקא במתינות והאנשים איבדו את הסבלנות והחליטו שהתפילה אינה בעבורם, ולכן הלומד בסדר דרך הלימוד והמתפלל כראוי בלי לסחוב יתר על המידה, יכול להמשיך ללמוד ולהתפלל בכל המצבים
- אחרי לימוד הגמרא בדף ל"ט דייק מדברי הגמרא 'שעות פוסלות בקדשים', שלגבי קדשים כל שעה וכל רגע משמעותי, אסור לו לאדם לדחות ולומר 'ממחר אתחיל דף חדש', כי חבל על כל רגע וכל שעה, וצריך להחליט 'מעכשיו אני אהיה ירא שמים'.
- וכן דייק מדברי הגמרא 'חסרון בפנים שמיה חסרון', שאין להסתכל בחוץ, כי לפעמים בחוץ הכל נראה יפה מאוד, כובע מסודר וחליפה מסודרת, אבל יש חסרון בפנים, בתוך המוח, והרי זה מום, וחייבים לבוא לכהן ולתקן את המום.
- ואמר שהיות שיש חתן שהולך לגור במקום רחוק ממגוריו, שצריכים לדעת את דברי רבינו בענין זה שלא להתפעל מהמקום ובכל מקום יכולים להיות עובד השם [כמובא בשיחות הר"ן שיחה קל"ט ובליקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן נ"ו] שהגיע לפניו איש אחד שמציעים לו שידוך במקום רחוק ואינו רוצה להיות שם, ואמר לו רבינו שאם יש לאדם לב ישראלי אין שייך אצלו מקום, כי הקב"ה מקומו של עולם ונמצא בכל מקום. ואף בלייקפרונט [ישוב חדש של שומרי תורה ומצוות בפלורידה], ואמר שבעצתו אמונה יכולים לראות ששלח השבוע מכתב ללייקפרונט לאברך אחד שעבר לגור שם, שיזהר לא להכניס סמארטפון בביתו, כי יכול להחריב את ילדיו בזה, ואף אם הוא חושב לעצמו שכיון שזה מסונן הוא יודע טוב איך להסתדר עם זה והכלי לא יזיק לו, בכל זאת הוא צריך לדעת שהילדים יכולים לעקוף כל סינון ולהגיע לדברים שההורים לא חולמים בכלל.
- ואמר שאברכים כותבים לו שכל הנפילה שלהם התחיל בטלפון של הוריהם אצלם בבית, ועל ידי זה נפלו ח"ו לשאלות בכפירה, הכל התחיל מראיות אסורות, אבל יש לזכור שהעצה לכל זה הוא לימוד הגמרא שמרפא את הנפש.
- אחרי לימוד בבכורות דף מ"א למחרת

החתונה אמר: היה אתמול חתונה כל כך יפה, ואנשים תמהים ושואלים איך אפשר להכניס את זה בעולם, והאמת הוא שאין הדבר קשה כלל כי זה כמו בסעודה שלישית שמכינים בבית מדרש, ותארו לעצמכם שביום בהיר אחד אנשים יחליטו לאכול בסעודה שלישית באולם, אחרי תקופה אנשים יבואו להתלונן למה אין מפות יפות וכלים יפים כמו שנוהגים בסעודה שלישית בכל מקום...

- כלל ישראל חיתנו בכל הדורות בבתי כנסיות, כך נהגו אלפי שנים, וכאן בארה״ב לאחר השואה היו כמה בחורים שלא הצליחו להתחתן כי אם באולם, ולכן עשו את זה, וכעת הגענו למצב שאי אפשר יותר לחתן ילדים מרוב חובות, אבא שרוצה לחתן את הבת שלו צריך לשלוח אותה לעבוד לכמה שנים, מוכר אותה לשפחות, ואחרי זה הוא יוכל לחתן אותה באולם, על מה ולמה ולמי....

- אתמול היו בחתונה רבנים ועסקנים וכולם כאחד תמהו על הפלא הגדול, והתאוננו על מה שקורה היום בחתונות, זה איבד את הטעם היהודי, וכאן היה הכל בקדושה וטהרה, חתן כלה שמחים, וההורים שמחים, וכולם שמחים, ביקשו ממני לעשות טבלה לחתונה של בני כמו שעשיתי בחתונה הראשונה, היום הדברים יקרים יותר, אני קונה אותם מתנות שקניתי לילדים הקודמים אבל המחירים עלו, טבעת קידושין בחתונה הראשונה עלתה 90 דולר, והיום אותה טבעת עולה 300 דולר, עטרה של טלית מכסף עולה כפול וכדומה, בכל זאת אני רוצה להראות לאנשי שלומינו שאפשר לחתן בפחות מעשר אלף דולר.

- שבת באווארפן [עליה לתורה] עלה רק חמש דולר, חבילה סוכריות וזהו, אם תכתוב את זה באשית עצות בנפשי לא ידעו על מה אתה מדבר, אז תכתוב שם שראש הישיבה אמר שבעל מחבר ספר אשית עצות בנפשי חיתן את בנו, ועלה לו רק חמש דולר כל שבת עליה לתורה. קושנר חתנו של הנשיא צריך לחתן באולם, אבל כל יהודי אחר יחתן בבית מדרש בלי חובות.

- לאחר לימוד גמרא דף מ״ב אמר: למה לא הייתם אתמול בשיעור ליל שישי, הרי זה נכון מאוד מה שאמרתי בשיעור, שכולם היו צריכים לבוא לראות את החתונה שהיתה כאן השבוע, אנשים אוהבים ללכת לראות דברים מעניינים, וכאן היה דבר מעניין, באמצע העיר, כשכולם מחתנים בחובות עצומים, עומד אברך ומחתן את בנו בחינם לגמרי, לכאורה כולם היו צריכים לבוא ולראות את זה, אבל בגלל שהמקום כאן על שם רבינו לא הגיעו כל כך לראות על אף שזה דבר היסטורי, כי מצד אחד אנשים עמלים כל כך ומתייסרים כל כך, וכאן יש אנשים שממשיכים לחיות ולנשום.

- מוהרא״ש ראה את הכל מראש, ואמר לי שיבוא יום ויעשו כאן חתונות, יעמידו חופה בחוץ ויחתנו בפנים, מוהרא״ש אמר עוד יותר מזה, הוא אמר לי שאפשר בלילה אחת לחתן כאן עשר חתנים, להכניס לחופה עוד חתן ועוד חתן, אני עדיין לא שם...

- והפלא הגדול שעוד אומרים עלינו שאנחנו משנים מהמסורה, הרי כל הדבר הזה לחתן באולמות התחיל רק לפני כמה שנים, ואני חייב להעתיק את השיטה, כי אם לא, אני הבן אדם המוזר, התחילו לאחרונה לעשות ריקודים עם מוזיקה בבר מצוות, אם אני לא יעשה את זה אני אהיה איש מוזר, והילדים שלי יצטרכו ללכת לטיפול כי לא נתתי להם את זה.

- בבר מצוה שלי לא היו נשים, אבא שלי לא הזמין נשים, אבל אם אני לא מזמין נשים לבר מצוה של הילדים שלי זה נחשב שאני משנה מהמסורה,

ושהילדים שלי מסכנים וסובלים... השבוע דיברתי עם אברך מההנהלה איך לעשות בר מצוות בקריה בצורה בריאה, והוא אומר לי 'הרי אני עושה את כל האירוע בשביל הבן שלי', נסערתי כל כך על זה וגערתי בו, האם אתה עושה את האירוע בגלל שהבן שלך רוצה אירוע, או בגלל השמחה שהוא הולך להניח תפילין ולהתחייב במצוות, האם אתה יהודי מודרני, אתה צריך לעשות את הבר מצוה בשבילך, השמחה היא שלך שהבן שלך מתחייב במצוות, והבן שלך גם יהיה שם וישמח איתך, אל תעשה שום דבר באירוע בגלל גחמות הילד.

- כשאני הולך עם הילדים שלי לחנות תשמישי קדושה לקנות נרתיק לתפילין, לא אשאל אותם איזה סוג הם רוצים, ואם הם רוצים של כבש ופרה, ואם אשאל אותם איזה כובע רוצים והם יגידו שרוצים כובע אחר שהוא לא כובע חסידי, האם אתן להם, ואם הוא ירצה חליפה קצרה, האם אתן להם, בוודאי שלא, על אף שזה לא הלכה, אין הלכה באיזה כובע וחליפה ללכת, ויש אפילו שיר שלא צריך בעקיטשע וחליפה, ובכל זאת לא אני ולא אתה לא נשאל אותם במה ללכת, הם ילכו במה שההורים הולכים, אותו דבר זה בכל אירוע הבר מצוה ומסביב, לא שואלים את הילדים, ההורים עושים מה שנכון, אנחנו לא נשאל את הילדים באיזה בגדים ללכת, ולא איזה אירוע לעשות, כשהם יעשו בר מצוה לילדים שלהם יעשו מה שהם רוצים.
- קיבלתי מכתב ממישהו ששואל אותי למה אנחנו לא עושים את כל כלי הנגינה, למה דוד המלך היה יכול לשיר בכל הכלים, הללוהו בנבל וכינור הללוהו בתוף ומחול הללוהו במינים ועוגב וצלצלי שמע וצלצלי תרועה, למה אנחנו חוסכים בזה, מצויין, כשאתה תעשה בר מצוה לבן שלך תעשה מה שאתה רוצה ותשלם את החובות אחרי זה, אנחנו נעשה את מה שנכון לעשות.
- אם הבן שלך מתחיל להתעקש שהוא רוצה דווקא את הנרתיק הזה והמשקפיים האלו, תדע שזה בגללך, כי כל השנים לימדת אותו שקונים לו מה שהוא רוצה, כשהוא היה בן שנתיים נכנסת איתו לחנות נעליים שהוא יבחר איזה נעל הוא רוצה, הוא לא ידע מהחיים שלו, אבל חינכת אותו שקונים לו מה שהוא רוצה, כמו שהמטפלים אומרים להגיד היום לילדים 'אני כאן בשבילך', חינכת אותו כך ואחרי זה אתה אוכל את התוצאות.
- כשאתה הולך לקנות לו בעקיטשע פרחוני אתה יכול לתת לו לבחור מבין הסוגים שלא משנה לך מה הוא ילבש, אתה יכול להגיד לו, תבחר אחד מחמש הסוגים האלו, כמו שאתה יכול לתת לו לבחור בחנות סוכריות איזה צבע סוכריה הוא רוצה, אבל אתה לא תגיד לילד שיבחר איזה ממתק הוא רוצה מהחנות, צריך מאוד להיזהר עם הדגמים של הבעקיטשעס, כי זה מתחיל מאיזה זמר שרוצה להתבלט ולכן מתלבש מאוד מוזר, וכשאנשים רוצים ללכת כמוהו החנות מזמין אותו דגם, ואני לא אלך לקנות לילד שלי את הדגם המוזר הזה.
- אולי אתם חושבים שאני קצת קיצוני בדברים האלו, כי השיטה של המטפלים היום אומרת 'להיות כאן לילדים שלך', אז למה אתה אומר לילד שלך ללכת לישון בערב, תהיה בשבילו, הוא לא רוצה ללכת לישון, הוא רוצה הערב ללכת לישון אצל חבר שאתה לא מכיר ולא יודע מה הולך שם, באיזה זכות אתה מתווכח עם הילד, אתה צריך להיות שם בשבילו, שילך לישון איפה שהוא

רוצה, אתה מבין טוב טוב שהשיטה הזאת מקולקלת מהיסוד.

- ראש הישיבה דיבר על הסכנה הגדולה שיש ב- AI. ואמר שאף שחייבים היום להשתמש בזה לדברים טכניים ומי שלא משתמש בזה כלל נראה כמו מי שאינו רוצה להשתמש במחשבון לחשבונות קשים, אבל הסכנה בזה עצומה אם ח"ו שואלים את השאלות והספקות לבינה המלאכותית, שהם מלאים בכפירה ומינות, ונתן דוגמא שאחד שאל את הAI על כוכב מסויים, וענו לו שזה כוכב שמסתובב כל חמישים אלף שנה וכו', ושאל הרי העולם נברא רק לפני פחות משש אלף שנה, וענה הAI שאכן לפי היהודים צריך להגיד כך וכך, רחמנא לישזבן. ואמר שכנראה שמה שאמר רבינו שיבוא זמן של מבול ומינות ואפיקורסות ויהיה קשה להיות באמונה ולהיות יהודי פשוט, הולך על הדור שלנו על הנסיון הקשה של AI.
- דיבר על מוסר שנותן לפעמים לתלמידים ואמר שמי שאינו תלמיד ואינו מקורב כל כך, אי אפשר להוכיחו ולייסרו יתר על המידה אף שהכוונה לטובה, ונתן דוגמא על אברך אחד שמאוד סבל מאשתו, והיא קיבלה מכתב מאוד תקיף שביתה בסכנה וכיון שהיא לא תלמידת בית פיגא היא משכה את בעלה מרבינו והלכו למקום אחר, כי היה קשה לה המוסר שקיבלה אף שהמטרה היתה להציל את ביתם, אבל מי שתלמיד היכל הקודש, אף שיכול להיות שיהיה תקופה שיעזוב כי נעלב וכו', בסוף יחזור כי אי אפשר לעזוב את כל הדברים הטובים שקיבל, את התורה ואת התפילה שמלווים אותו בכל מקום שרק יהיה.
- כשהגיע איש אחד עם רכב מפואר מאוד לישיבה, אמר ראש הישיבה לתלמידים, אל תקנאו ברכב המפואר, אבל תקנאו בזכויות המרובות שיש לאברך זה, כי רק בזכותו הצליחו להעמיד את הישיבה בעת הקמתה לפני עשרים שנה, כשלא היה לו כלום ובכל זאת התאזר בסבלנות מרובה לעמוד ולסייע, ובזה צריך לקנא, כי כל השיעורים והשיחות בישיבה נזקפים לזכותו.
- סיפר על אחד האדמורי"ם שהגיע לחתונה בישיבה, וביקש לדבר עם ראש הישיבה בצד, ושאלו שיגיד לו את סוד ההצלחה של החתונות האלו ושל הלימודים והחיזוק, ואמר ראש הישיבה שהוא התבייש להביט בפניו, כי אלפי אנשים נכנסים אליו להשיח את לבם, ובוודאי הוא איש חשוב מאוד, אבל בכל זאת הלימודים של רבינו מביאים אותנו למקום שאף אחד אינו יכול להגיע, לצחוק על כל העולם והבליו ולעשות מה שנכון לעשות באמת.
- בעת שדיברו על שלום בית, אמר ראש הישיבה שהמצב נורא מאוד בעולם, ולאנשים היום אין כמעט שלום בית, אם לא ששומעים שיעורים של חיזוק מרבינו, בדור הקודם היו יכולים להתקיים, אבל בדור של היום אנשים נפרדים ומתגרשים, וכשנשאל על ההבדל בין הדור הקודם לדור של היום, הסביר ואמר שמה שאמרו חז"ל 'טב למיתב טן דו מלמיתב ארמלו', שאשה אינה רוצה לשבת לבד, זה היה נכון עד לדור של היום, כי בערב נהיה חושך והיא פחדה להיות לבד, והיא לא רצתה להיות בודדה, ולכן הסכימה להיות עם הבעל אף אם הוא צועק עליה ומשפיל אותה ולא מתייחס וכו', אבל היום שיש טלפונים וחשמל וחברות, היא לא לבד, אם הוא יצעק עליה היא מיד מתקשרת לחברה ויש לה תעסוקה והחברה תעודד אותה להתגרש. ואמר שצריך לבדוק את זה עם הלומדים האם זה באמת כך

להלכה, אבל ככה מסתבר לומר.

- דיבר על הפסוקים ששרים בהלל, הים ראה וינוס, פה להם ולא ידברו, ואמר שהצדיקים קבעו לשיר שם מפני שיש בפסוקים אלו חשיבות מיוחדת, וביאר שבפסוק 'הים ראה וינוס' מובן לכל אחד למה צריך לשיר שם, כי לפעמים האברך חושב לעצמו שהוא טובע בים והוא חייב נס גדול של קריעת ים סוף, לכן שרים ונזכרים שהקב"ה יכול ברגע אחד לקרוע לכל אחד את הים שלו, אבל אנשים לא כל כך מבינים על מה שרים 'פה להם ולא ידברו', וביאר שהכוונה היא שמתחננים אל הקב"ה שלא נהיה כמו הע"ז שפה להם ולא ידברו, יש להם פה ולא מדברים אל ד', עינים להם ולא יראו, יש עיניים ולא רואים את הקב"ה, לא רואים בכל דבר את גדולת ד', אוזניים להם ולא ישמעו, לא שומעים לדברי הצדיקים, אף להם ולא יריחון, כועסים ואין יראת שמים [והריחו ביראת השם].
- ואמר שבחגים שרים אותה תנועה בעת שאומרים 'שבענו מטובך ושמח נפשנו בישועתך', ואמר שאם כבר כותבים דברים אלו באשית עצות בנפשי, יש גם להוסיף ולכתוב את המקום ששם יש להתפלל היטב על בריאות הנפש, שנזכה לנפש חזקה ובריאה, והיינו בעת שאומרים 'שמח נפשינו בישועתך', שנהיה בשמחת הנפש ולא ח"ו בדכאון ושאר מחלות הנפש למיניהם.
- ביאר את הכוונות של הריקודים בחתונה על פי היחודים והשמות שמובא בחיי מוהרא"ש [סימן תש"כ], ואמר ששמע מר' שלמה ברוך בלוי זצ"ל שהמפיץ הגדול ר' שמואל דוד אמר לו, שהיה יכול ללכת להפיץ במקומות הגרועים ביותר כי כל הזמן ייחד את השמות האלו ולא ראה כלום, והוסיף ראש הישיבה ואמר שכמובן הלך כשעיניו כלפי מטה.
- דיברו על מה שכתוב בעצתו אמונה: שאי אפשר לתבוע לאשה שקמה באמצע הלילה לילדיה הרכים שתלבש גרביים בזמן זה, כשהיא רצה מילד לילד באמצע הלילה. ושאלו האם יש לכל הפחות להתפלל על זה, לזכות ללבוש גרביים אף באמצע הלילה, ואמר שאין להתפלל על כך כי זה לכתחילה שבלכתחילה לא ללבוש, ואמר שאף שלפי מוחו ושכלו היה חושב שצריך ללבוש כל פעם גרביים, אבל אנו אין לנו אלא את דברי הצדיקים והנהגותיהם, ובעיניו ראה את אמו איך שהיא רצה באמצע הלילה מילד לילד ללא גרביים, וכן הורו הצדיקים, ואין להעמיס על הנשים יתר על המידה.
- כשדיברו על גיוס כספים לארגוני הקהילה, אמר שמאז שנתן יותר אחוזים למגייסי הכספים הם הכניסו יותר כסף, ואף שיש הטוענים שהמגייסים מקבלים אחוזים גבוהים מדי, האמת היא שרק כך נכנס יותר כסף, ועוד, שכשהמגייסים מקבלים יותר כסף, מה הם כבר עושים עם הכסף, הם מחזירים חלק גדול מזה לקהילה, הם קונים זכות כיתה וכדומה.
- דיבר בגנות תאוות הממון שרוב רובם של אנשים נכשלים בזה, ואף צדיקים וגדולים מחשיבים את הממון, וכל מי שיש לו קצת ממון נחשב בעיניהם וכו', ואמר ששמע מאיש גדול מאוד שאמר כסף אכן זה אשפה ולכלוך, אבל על זה נאמר 'אשרי הגבר אשר מלא את אשפתו מהם', כי מי שאינו מקורב לרבינו אינו מקבל את התיעוב וההתרחקות מתאוות ממון כפי שביאר רבינו ענין זה כמה וכמה פעמים.
- נכנס באמצע שיעור בישיבה בעת שנתנו שיעור על הלכות בישול, ושמע איך שבחור אחד שואל איך להחזיר קדירה בשבת כששכח והוריד

את הקדירה לגמרי על השיש, אמר ראש הישיבה בקול: אם מחזירים את הקדירה הרי זה חילול שבת, ואני מבקש ממכם בחורים יקרים, כל עוד שאתם עדיין לא יודעים הלכות בישול על בוריה, אל תגעו בשבת בקדירה, אפשר בקל להיכשל רח"ל בחילול שבת ממש, ואמר שלא כל ההלכות יבוארו כאן בסימן שי"ח, כי חלק גדול מההלכות מבואר בסימן רנ"ג, ועד שלא לומדים את הכל אין לגעת בזה.

- דיבר עם אחד המלמדים ואמר לו שלא יעשה בכח את הילדים למחוצפים, ואם הוא רואה שכולם מחוצפים אז כדאי שילך לחפש אומנות אחרת, ואמר לאחרונה ניגש אליו אחד מהמחנכים במוסדות ואמר שלפני שבע שנים כשעבד במוסדות בוויליאמסבורג התלונן כל הזמן על הילדים שהם מתחצפים וכו', ואמר לו ראש הישיבה שאם כך שיקח את החפצים שלו וילך לעבוד במקום אחר, ומזה התעורר שהדבר תלוי בו, והכניס בהם אהבה ודרך ארץ, וכעת הוא עוזר למחנכים אחרים להגיע לזה, הכל בזכות הגערה שקיבל לפני שבע שנים, ואמר ראש הישיבה שלפעמים צריך לגעור כדי להתעורר, וכן היה עם מלמד אחד שהתלונן על ילד שעל אף שהוא מאוד אוהב אותו הוא לא מסתדר איתו, אמר לו ראש הישיבה: אתה משקר, הקב"ה יודע את האמת, וגם אני ואתה יודעים שאינך אוהב את הילד, כי אם היית אוהב אותו בוודאי היית מוצא שפה ללבו.
- אמר שב"ה כעת יש תקופה מאוד יפה למפיצים, הם אומרים שאנשים לוקחים מהם בחפץ לב וממתינים לבואם, והוא מאוד מקווה שזה ימשיך כך ביתר שאת ועוז, ואף שרבינו אומר [ליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כ"ב] שיש קול קדושה רק כשיש קול הברה, בכל זאת כבר היו קולות הברה לרוב, וכבר הגיע הזמן של קול הקדושה להתעלות, ואמר שמוהרא"ש אמר לו שבתחילה חשש שראש הישיבה אינו מצד הקדושה, כי הוא לוקח בחורים מהשאול ומעלה אותם למעלות גבוהות, ורק אחרי ששמע את קול ההברה שיש נגד ראש הישיבה, הבין שבוודאי כל עבודתו מצד הקדושה.
- ואמר שבתחילת ההתקרבות אמר לו אדם גדול, שיש להיזהר ממוהרא"ש כי הוא רוצה רק לשטוף לו את מוחו, ואמר ראש הישיבה הרי בדיוק את זה מה שחיפשתי, חיפשתי מישהו שיוכל לשטוף לי את מוחי בדברי קדושה, לשטוף את המוח שארצה ללמוד ולהתפלל ולהיות בבית ולא לברוח לחברים, ואמר שאנשים אמרו לו שמוהרא"ש אינו אדם גדול ויש לו רק לשון חלקלק לתפוס אנשים וכן יש לו כתב נאה ומשכנע, ואמר ראש הישיבה שהוא לא התפעל מהדיבורים האלו, כי מה איכפת לו אם מוהרא"ש אדם גדול או לא, העיקר שיש לו לשון חלקלק שמשכנע אותו ללמוד ולהתפלל, ויש לו מכתבים נאים ומשכנעים ללמוד ולהתפלל, הרי בדיוק את הדברים האלו חיפש וביקש.
- סיפר על אברך אחד שהיה מאוד מקורב וכל חיותו היתה מההתקרבות לרבינו, אבל חמיו משכו בחכמה מרבינו, ועשה על חתנו חכמות כאילו שיש לו רוח הקודש, כשפעם אחת בליל שבת באמצע לכה דודי ניגש אליו ואמר לו: אני יודע מה אתה חושב עכשיו, אתה חושב מראש הישיבה. נו, מה החכמה בזה, הרי בוודאי הוא חושב מראש הישיבה, כי חמיו לא נותן לו להיכנס להיכל הקודש לשמוע דיבורי רבינו, ובראש השנה לא נתן לחתנו לנסוע לאומאן, וניגש אליו באמצע התפילה ואמר לו: אני יודע ממה אתה חושב כעת, אתה

חושב מאומאן... וכך לקח מחתנו את כל החיות דקדושה וניתק אותו מרבינו.

- אמר שלפעמים משנה ממה שרוצה לכתוב ואינו כותב כל כך בתקיפות, כי אחד המפיצים הגדולים אמר לו שאי אפשר להפיץ כשכותב כך וצריך לכתוב יותר ברכות, ושאלו את ראש הישיבה למה מתייחס כל כך למפיץ זה, ענה ואמר: היזהר והשמר לדבר עליו, מי שלא הקריב את מיטתו ושינתו ללילה אחת אין לו שום זכות דיבור, הלא מפיץ זה מוסר בכל לילה ולילה את מיטתו ושינתו כבר מעל שלושים שנה, כשבכל לילה הולך להפיץ ולזכות את ישראל ולקרב את הגאולה.
- סיפר שבעת החתונה ניגש אליו אחד מהמתפללים שנים רבות בבית הכנסת של אביו שליט"א ונתן לו את היד ואמר לו: ש'כח ראש הישיבה, השנה לראשונה שמחתי באמת בשמחת תורה, כי פעם ראשונה אחרי עשרות שנים שעברתי על כל התורה שנים מקרא ואחד תרגום זה שנה תמימה.
- וכן סיפר שראה איך שעשיר גדול אחד בבית הכנסת שליד ביתו, מנסה לשכנע את החברים שלו שילמדו כל יום קצת חומש, ויעברו על הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום, ביום ראשון ילמד עד שני וביום שני עד שלישי וכן הלאה, והם אמרו לו שאין דבר כזה, ואסור באמצע שבוע ורק ביום שישי וכו', והוא לא מצא איך לשכנע אותם, ואת כל הויכוח הזה שמע ראש הישיבה מן הצד, וניגש העשיר אל ראש הישיבה שיבוא לשכנע אותם, ואמר להם שכך נפסק בשו"ע [סימן רפ"ה סעיף ג'], והם תמהו כי לא ידעו כלל שהיא הלכה בשו"ע לעבור על הפרשה ובוודאי שלא ידעו שאפשר לעבור כבר מיום ראשון ואילך, ואמר העשיר לראש הישיבה, אגב, שמעתי דבר זה מהשיעורים שלך. ואמר ראש הישיבה שהוא כבר ידע זאת כמה חדשים קודם, אחרי שהעשיר התחיל לדרוש בשלומו ולומר לו בוקר טוב...
- ביום שישי טרם שהזיזו את השעון [במוצ"ש] אמר לבחורים: בחורים יקרים, כל מי שהתפלל עד היום מאוחר צריך להיזהר מאוד, כי מיום ראשון ואילך חצות יהיה בשעה אחת מוקדם יותר, ואסור להתפלל אחרי חצות, כי היא ברכה לבטלה, כמו אתרוג אחרי סוכות.
- בעת שהלך לבקר בתלמוד תורה, ניגש אחד מהמלמדים ואמר שאחיו הודה לו שכל כך קשה לו שלא לעשן סיגריה אלקטרונית בשבת, ולכן בשבת אחה"צ הוא כבר מכניס את זה לכיס, שיהיה לו מוכן בבית מדרש מיד במוצ"ש, ואמר לו ראש הישיבה [את דברי הגמרא בבבא בתרא עה.] אלמלא לא ראית לא האמנת... האם חשבת שאני מגזים בדרשות, אני מקבל כל הזמן מכתבים על כך, לאנשים קשה לשמור על השבת אחרי שמתרגלים לכלי זה.
- כשנשאל מהיכן יש לו כוחות להמשיך לנסוע בכל שבוע שעות ארוכות עד לקרית ברסלב ולהיות שם כל היום לחזק את הילדים והבחורים והמלמדים, ענה ואמר: מה יש לי מזה שיש לי את השכל והסודות שקיבלתי ממוהרא"ש לעצמי, יש לי חיות מרובה מזה שאני מעביר את הדברים הלאה, ואמר שאחד התלמידים שאל אותו מה יעשו אחרי פטירתו, את מי לקחת למורה דרך, ואמר שצריך להתבודד על זה כל הזמן, ואף עכשיו צריך לבקש מהקב"ה למצוא מורה דרך ראוי ונכון, ושלא ניפול לטעות ולשקר.
- דיבר על אלו שמנסים בעצמם להיות חכמים ולא מבינים שמקלקלים בזה, ונתן דוגמא על ענין המצוה טאנץ,

שיש מקומות שהקפידו שהאב רוקד עם בתו בידיים, ומגיע אברך אחד וטוען שאין זה מדרכי הצניעות ולכן אינו רוקד עם ידו, הרי האברך אינו מבין כלל ביחודים הגדולים שנעשה בעת מצוה טאנץ, ואינו מבין שזה ריקוד מול השכינה וכו', ואם ימשיך עם שכלו הוא יבטל לגמרי את המצוה טאנץ כי אין זה כלל מדרכי הצניעות לרקוד באופן כזה...

- ואמר שהוא הדין בסנדקאות, אנשים לא מבינים בחשיבות שיש בענין זה, ולכן מגיעים לסברות עקומות, וצריך כל אחד לקבל את דברי הצדיקים בזה, ואמר שראה בשם אדם גדול מאוד, שאחד שהתגייר שאל אותו אם יכול ליתן לאביו הגוי סנדקאות לבנו שנולד לו, והאדם הגדול ענה שמותר, ואמר ראש הישיבה: אני חושב שעדיף שהתינוק יהיה ערל מאשר ליתן סנדקאות לגוי, ואני לא אומר זאת בגלל שלבי בוער בקרבי, אלא בגלל שאני חושב שכך היא ההלכה, כי אנשים לא מבינים בחשיבות של זה, וכשאמר אחד המלמדים שהרבה פעמים כותבים בשם אדם גדול זה דברים שלא אמרם מעולם, אמר לו ראש הישיבה: יישר כח נחמתני.
- דיבר עם המלמדים קודם האסיפת הורים, ואמר להם שלעולם כל האסיפה הזאת מיותרת לגמרי, ועושה זאת רק בגלל שההורים לא ירגישו שנוטלים מהם את ההזדמנות לדבר עם המלמדים והמנהל, ואם התלמוד תורה היה בעיר היה יכול לומר להם שמי שלא מרוצה ישלח את ילדיו למוסד אחר, אבל בקרית ברסלב שאין מוסד אחר צריך ליתן להם את ההזדמנות הזאת.
- ואמר למלמדים אל תחכו שההורים ישאלו אתכם שאלות וחקירות, אלא תתחילו אתם לשאול, איך הילד מתנהג בבית וכו', ובעיקר תוציאו מילים טובות מהאבא על הילד, כדי שיהיה לכם במה לחזקו, כי לפעמים יש ילד בתלמוד תורה שאין למלמד עליו מילה טובה, והוא רק מפריע כל הזמן, וכשהמלמד מסתכל עליו בעין רעה כזאת אין לו באמת סיכויים לגדול, אבל אם המלמד ישמע כמה הוא מתנהג נהדר בבית, וכמה הוא עוזר עם התינוק וכו', המלמד יתחיל להסתכל עליו בעין טובה ויחמיא לילד וכך יוכל לגדול, וכמו כן להיפך, לפעמים ההורים מסתכלים על הילד בעין רעה, וכשישמע מהמלמד מילים טובות זה יכול לעזור להורים לחנך את הילד כראוי.
- ואמר שעל פי רוב אם הילד לא מתנהג כראוי בתלמוד תורה, לא כל כך יעזור אם ישתפו את ההורים בזה, ואמר שצריך על כל ילד וילד לשאול את המנהל אם לדבר עם ההורים על כך או לא, ואם הדבר תלוי בקריאת האותיות והעברי ששם ההורים יכולים לעזור, שצריך להכניס את ההורים לתמונה, אבל אם ילד קצת מתחצף וכדומה, רוב ההורים אינם מחנכים, ויכול להיות שהם יענישו אותו ויכו אותו סתם, או שיתמלאו בטענות על המלמד וכדומה.
- ונשאל האם יש דברים שלא ישנה אף לבקשת ההורים, ואמר שבוודאי, כגון שלא יכניס את כל החכמות של המטפלים וכל התרופות שנותנים לילדים, ואמר להם: אם אתם תתנו תרופות לכל הילדים, מי יבנה לכם את המוסדות בעוד כמה שנים, הרי אני בניתי את המוסדות רק בגלל שלא נתנו לי תרופות על אף שלא היתה לי סבלנות לשבת בכיתה ולהקשיב לדברי המלמד...
- אחד המלמדים סיפר לראש הישיבה על בחור אחד שנהיה מלמד לכמה שעות, אמר לו ראש הישיבה, הרי אני מניתי אותו, כששמעתי כמה

אתם מתלוננים עליו הבנתי שהוא לא מתאים לשבת כמה שעות ולהקשיב שיעורים, אבל יש לו לב זהב ומאוד יכול לעזור עם הילדים הקטנים, וכך לבנות את נפשו ובשאר השעות להשקיע עצמו בלימוד התורה, ואמר שבחור שעוזר למוסדות עם הילדים מעולם לא הפסיד מכך ברוחניות ובגשמיות, ואין להורים לדאוג מזה כלל וכלל.

- דיבר על מה שאנשים מתלוננים שבבוקר הילדים מגיעים לבית מדרש ועושים רעש, ואמר שבנה את הבית מדרש לילדים, ואולי צריך לעשות בית מדרש קטן לאנשים מבוגרים שזה קשה להם, וכן אמר שהוא כבר הציע לפני זמן רב להנהלת הבית מדרש שהוא מוכן לשלם להם גג יפה בפרוזדור הכניסה, גג שסופג את כל הרעש, והילדים שיושבים שם יכולים לצעוק בקולי קולות והגג סופג את הכל ולא שומעים כלום בפנים וזה יכול לעזור בכל שבת ושבת שלא ישמעו את רעש הילדים בתפילות ודרשות, ואמר שאמר לשמש הבית מדרש שאם רואה ילדים שמפריעים לו שיקח אותם לעזור לו, שיקח ילד אחד שיהיה אחראי על המגבות וילד אחר אחראי על משהו אחר, במקום לריב איתם שיקח אותם אליו, כי כשיש ילד שהדם בוער בקרבו אין מה לעשות איתו, ואם השמש יתן לו תפקיד הוא יחיה את עצמו, ואם השמש לא יתן לו כלום, הילד יעמוד לו על הראש.
- ואמר שכן אמר לאנשים שעובדים בבנין באומאן, שאם יש להם שכל שיקחו את הילדים השובבים ויכניסו אותם למטבח ויתנו להם תפקיד, ואם לא יעשו ככה הם סתם יסבלו מהם, ואמר שאף בבית אומר כן לאשתו, במקום להתלונן על הילדים שמפריעים ומבלגנים יש לתת להם עבודה בבית, כי הכל בוער בהם בפנים וצריך לתת להם לעבוד, הם יעבדו כמו מכונה.
- וכן אמר שרוצה מאוד שאנשים יעשו שמחות בבית מדרש בהאשקי, מי שיכול לעשות בבית אשרי לו, אבל יש אנשים שיש להם בית קטן או שקשה להם להכין בבית, וביום שיש בר מצוה יתפללו מנחה וערבית בבית המדרש הגדול, ומבקש מהגבאים שיכינו את הכל ושלא יבקשו כסף מבעל השמחה, כמו בוויליאמסבורג שכל מי שרוצה עושה שמחה בבית מדרש בלי תשלום כלל, גם ברית וגם פדיון הבן וגם בר מצווה, יש אברך עם כמה בחורים שמארגנים את זה, מי שרוצה להביא קייטרינג יצטרך לשלם לבית מדרש כמו באולם, אבל מי שעושה בחינם ומוכן לקבל מה שיתנו לו יקבל את הכל בחינם, ואנשים שמגיעים למנחה וערבית יכנסו לומר מזל טוב.
- ואמר למלמדים שכשיש משהו בכיתה ושומעים איזה עוולה שילד עושה, שלא יבהלו מזה, אדרבה, יש להם הזדמנות לדבר מהנושא בכיתה, ובפרט כשמגיע לענייני קדושה, ואמר על עצמו שאף לו קשה לדבר מזה, כי כל פעם צריך לחשוב שוב איך לומר ומה לומר, מצד אחד לא לדבר דבר מיותר, ומצד שני לדבר מספיק ברור שיבינו, וכל פעם כששומע איזה מכשול בענין זה, מיד הוא נזכר לדבר שוב לבחורים מקדושה.
- וכשרואים שני ילדים רבים זה עם זה, יש למלמד הזדמנות לדבר מענין המחלוקת, ולספר כמה זה מכוער כשרבים עם שכנים, או שני אחים או גיסים שלא מדברים זה עם זה, והכל מגיע מילדות, כשמתרגלים לריב אחד עם השני, וכמה זה יפה כשחיים ביחד באחדות זה עם זה.
- באחד הימים הגיע לישיבה בחור אחד שנעשה בר מצוה והגיע יחד עם אביו, נסיעה של כמה שעות ממקום

מגוריו, כדי שראש הישיבה יניח לו תפילין לראשונה, אבל ראש הישיבה לא הסכים בשום אופן, וגער בו ואמר לו, הרי אמרתי לך שלא תבוא, אין אני אדמו״ר, ואין שורפים כמה שעות בשביל דבר זה, אל תבואו אלי לדברים כאלו, ובפרט כשזה על חשבון עבודת הקודש של אבי הבחור, ואף אחרי הפצרות מרובות של קבלות טובות וכו׳ אמר ראש הישיבה שאין הדבר נכון להניח לו, אבל בסוף נכמרו רחמיו על הבחור והניח לו את התפילין גם של רש״י וגם של ר״ת.

- לאחמ״כ ישב ראש הישיבה ללחיים עם בחורי הישיבה ובחור הבר מצוה ואביו, וחילק לכל אחד ואחד, והתייחס לכל בחור ובחור ממש, ואמר: יש כבר מה לכתוב באשית עצות בנפשי ממה שהיה היום בבוקר, הוא יכול לכתוב נכנסתי לישיבה בבוקר ותפס אותי פחד כששמעתי קולי קולות איך שראש הישיבה צועק ׳אני לא רבי, אל תבואו אלי לדברים כאלו׳.

- ודיבר שוב מענין החתונות שאנ״ש זוכים לעשות בצורה מושכלת, ואמר שבתחילה יש בזה נסיון לכל אחד ואחד, ואף לאנ״ש, כי פתאום מתחיל להיכנס בהם סברות של הפצה, שאנשים יראו כמה זה יפה וכך יתקרבו לרבינו, ואמר שהוא בעצמו חשב כן בבר מצוה הראשונה שעשה לבנו הרב שלמה, שאולי כדאי לעשות בצורה יותר מכובדת, אבל לאחמ״כ חשב למה ולמי ועל מה, וכעת מסתכל אחורה ורואה שכל מה שנשאר מהבר מצוה זה התפילין והמצוות, ורק בהם צריך להשקיע, וכך עשה את כל הבר מצוות לכל בניו באופן פשוט ביותר.

- ואמר שצריך להחזיק ראש בזה ולזכור כל הזמן מה התכלית, גם בבר מצוה וגם בחתונה, לזכור כל הזמן מה המטרה ומה הענין של כל הבר מצוה וכל החתונה, ואמר שהעשירים מחפשים כבוד, ומוכנים לשלם ממון רב כדי שיסתכלו עליהם, וההמון עם מנסים לחקות אותם, וכל מי שלא עושה כך נחשב שהלך מהמסורה, וסיפר שבעת שהתחתן בעצמו התחילו להביא זמר לחתונות, וחמיו שליט״א שכבר חיתן קודם כמה ילדים אמר לאביו שליט״א שחיתן לראשונה: אני לא מסכים בשום אופן שבחתונה יהיה הדבר המודרני הזה שמביאים זמר, אני רוצה חתונה חסידית. היום אי אפשר בכלל להאמין שיש חתונה בלי זמר, ומי שלא מביא זמר נחשב שהלך מהמסורה... אבל אז מי שרצה חתונה חסידית אמיתית לא הביא זמר, היום חושבים שהזמר עושה את החתונה לחתונה חסידית.

- לצערינו הרב אנשים לא יכולים יותר לעשות שמחה, כל שמחה פשוטה כרוכה היום בממון ודמים, אפילו תגלחת פשוטה, וקידוש ללידת הבת, בכל דבר ודבר התחילו להשקיע ממון רב ובמקום לשמוח בשמחה, אנשים מתחילים להיות לחוצים בעת שמחה.

- יש עוד משהו מוזר שיש בשמחות, רואים את בעל השמחה כל הזמן רץ ממקום למקום, כדי לקבל את האורחים, הוא לא מסוגל לשבת במקום, העיקר שכולם יהיו מרוצים, ומה יאמרו וכו׳, ואני זוכר בתחילת ההתקרבות שראיתי אצל אנ״ש איך שהם יושבים בעת שמחה ברוגע ובשמחה אמיתית, ומי שרוצה מגיע אליהם לתת להם מזל טוב, ומי שלא לא, והם לא צריכים לרוץ כל הזמן לכל מי שנכנס, אני זוכר שכשראיתי את זה לראשונה כל כך התפעלתי, כמובן שצריך לכבד את ההורים ואת הסבים, אבל חוץ מזה הבעל שמחה יכול לשבת במקומו ולאכול כמו כולם, מיד לקחתי את ההנהגה הזאת והתחלתי ליהנות מהשמחה, ואפשר

לשבת ולהודות להקב״ה על השמחה בישוב הדעת.

- וסיפר מהבר מצוה של מוהרא״ש, שאביו של מוהרא״ש היה באותו זמן בארה״ב כדי לבדוק איך להביא את משפחתו בארץ ישראל, ואמו של מוהרא״ש הרבנית מלכה היתה צדקנית גדולה והיא לקחה את מוהרא״ש לכ״ק מהר״א מבעלזא זי״ע שיניח לו תפילין, וכשהניח לו הצדיק את התפילין אמר למוהרא״ש להיזהר בג׳ דברים: לא לדבר כלל עם התפילין, בעת התפילה לא להסתובב אנה ואנה אלא לשבת במקום אחד עם סידור, ובשעה שיוצא לבית הכסא יראה לקנח עצמו היטב היטב, ואח״כ הוסיף ואמר שיגדל גדול בישראל. ואמר שברוך השם בזמנינו כשיש מגבונים לחים אפשר לקיים הנהגה זו בניקל, פעם היו צריכים להכניס כוסות מים לשירותים, אבל היום אפשר בקלי קלות להיות נקי ממש.
- והוסיף ואמר לבחור: בחור יקר תזכור שכל מה שרק תצטרך בחייך תבקש מהקב״ה, ובפרט תבקש מהקב״ה שיקרב אותך אליו, שתרגיש קרבת אלוקים, שלא תשכח אף פעם מהתכלית, תזכור תמיד שאנחנו כאן בעולם רק לתקופה קצרה והסיבה שאנחנו כאן זה רק כדי לעבוד את ד׳, ובעז״ה עוד מעט תוכל להתחתן, אתה יכול כבר מעכשיו להתחיל לבקש מהקב״ה על שידוך טוב מבית של יראת שמים, ושההורים יראו ממך נחת.
- ואח״כ דיבר מהחתונה ואמר: היום יש חתונה, המחותן צריך ללכת הביתה לנוח קצת כדי שיוכל לקבל את האנשים בשמחה, בחתונה צריך המחותן רק דבר אחד, להיות בשמחה ולהודות לד׳. יש אנשים שבחתונה שותים אלכוהול כי רוצים לברוח מהלחץ, אין להם כח לחתונות הילדים, אין מה להיות בלחץ, אני כל כך מחכה לחתונה של הבן שלי, אנשים מגיעים לברך ומברכים בחזרה, מה יש יותר יפה מזה, היום בבוקר עצר אותי יהודי ותינה את לבו איך שאנשים מקבלים התקפי לב מחתונות הילדים...
- ביקש מהבחורים שכולם יעזרו בחתונה, ועבר מבחור לבחור ושאלו מה תפקידו בחתונה, ומי שלא היה לו תפקיד, ביקש ממנו ראש הישיבה שילך ויבקש תפקיד לחתונה, ואמר שאי אפשר להיות בישיבה בלי לעזור בחתונות בישיבה, כל מי שרוצה לעזור להוריו שלא יקרסו מהחובות ורוצה להתחתן בישיבה, חייב קודם לעזור לחבריו שמתחתנים בישיבה, ואמר שבכל יום מסיימים את הישיבה אחרי מעריב, אבל ביום שיש חתונה הישיבה מסתיימת באחד עשרה בלילה, כדי שכולם יעזרו בחתונה, וזה חלק מסדרי הישיבה.
- דיבר על הזכות הגדולה של הבחורים שמסייעים לחתונה, כי היוקר האמיר, וכדי לגמור את החודש אנשים מאוד מאוד מתקשים, ואם מגיע באמצע הוצאה של שמחה אנשים נחנקים לגמרי, ואשרי מי שזוכה לעזור לעשות חתונות בזול.
- הביאו לראש הישיבה ממתקים לברך ולשלוח לתלמידות בית פיגא בארץ ישראל, ולבש את כובעו והרים את הממתקים ואמר הולכים כעת לברך את הממתקים, ואמר: רבש״ע תעזור לתלמידות בית פיגא שיקבלו ממתקים אלו, שיהיו יראי השם וקדושים ושיאהבו את הקב״ה ושלעולם לא יעזבו את רבינו. ואח״כ אמר למגי״ש שלא צריך לחכות לבוא מארץ ישראל, אלא שילך לקנות ראגעלעך ושיביא לברכם ויחלקם לבחורים וכך יהיו יראי השם, ואח״כ אמר: יש נוהגים לברך מטבעות וכדומה, מה זה לברך?

לברך הכוונה לומר ׳רבונו של עולם תעזור׳.

- כשראש הישיבה ישב עם הילדים הקטנים וסיפר להם סיפור, אמר שבכמה דקות אלו יש השקעה לדברים רבים, גם הילדים עצמם מקבלים את הסיפור והמסר והקשר, זה גם עולה לקו טלפון לשאר הילדים, וגם עושים מזה סיפור לילדים בגליונות ועוד, וגם עושים מזה ספר של סיפורים, ובכמה דקות אפשר לעשות דבר שיצא מזה הפצה מרובה.
- אחד הגיע לשאול אם לחבר את אחיו להודעות של חיזוק יומי, אמר לו ראש הישיבה, את זה אתה יכול לעשות לכל אחד, אבל לאחיך תתן כרטיס עם הקו טלפון, ותגיד לו שהוא יכול לשמוע דברים טובים לחיים, אל תתבייש, כי אחרי זה כשיהיה מאוחר לא תוכל למחול לעצמך שלא נתת לו את זה, וסיפר ראש הישיבה על אחד מקרוביו של״ע יצא לתרבות רעה, וכשראש הישיבה ראה מה שעובר עליו הוא התחיל לדבר איתו מרבינו, אבל אבי הבחור אמר לראש הישיבה ׳אל תדבר עם בני, וראש הישיבה חשש ממנו ולא דיבר עם בנו, ואמר ראש הישיבה: כעת אני מתחרט ששמעתי לקול האב, לא הייתי צריך לחשוש, הייתי צריך לדבר ולדבר ולהכניס בהם כוחות וכלים להתמודד.
- אנ״ש היקרים: הרבה הרבה יותר ממה שכתוב כאן היה כאן, אי אפשר כלל לנסות להעלות עלי כתב את הדיבורים והשיחות והחיזוקים והאורות והגילויים, טעם גן עדן ממש, וכל מה שנכתב כאן הוא ממש מעט דמעט, זעיר כאן וזעיר שם, כדי שלא להשאיר את הקוראים בלא כלום, וכל אחד יוכל לקחת לעצמו שכל וחכמה לחייו, לזכות לחיי נצח בזה ובבא.

***

לשמיעת השיעורים
קול ברסלב: 1212-444-9191

– פנימי –
יוצא לאור על ידי תלמידי היכל הקודש
בני ברק יצ״ו

להערות והארות: ushiseb@gmail.com